

Fremsat den 27. februar 2013 af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Kriminalpræventive sociale indsatser)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 810 af 19. juli 2012, som ændret ved § 12 i lov nr. 1380 af 23. december 2012 og § 1 i lov nr. 1400 af 23. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 13, stk. 6, og § 19, stk. 3, ophæves.

I § 13 bliver stk. 7-9 herefter stk. 6-8, og i § 19 bliver stk. 4 til stk. 3.

2. § 65 a affattes således:

»§ 65 a. Ankestyrelsen følger til og med den 30. juni 2016 løbende i sin virksomhed, herunder ved gennemgang af et antal konkrete sager, kommunernes indsats over for børn eller unge, der mistænkes for eller har begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. Politiet orienterer efter anmodning fra Ankestyrelsen skriftligt om konkrete underretninger til kommunerne vedrørende børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet.«

3. I § 66, nr. 6, indsættes efter »døgninstitutioner«: »og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

4. § 67, stk. 1, affattes således:

»Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner, herunder på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal herunder sørge for, at der er mulighed for ambulante behandling.«

5. I § 72, stk. 1, nr. 10, indsættes efter »døgninstitutioner«: »og på delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

6. I § 74, stk. 1, nr. 11, indsættes efter »døgninstitutioner«: »og på delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

7. I § 123 a, stk. 2, ændres »og delvis lukkede døgninstitutioner« til: », delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

8. I overskriften før § 123 b indsættes efter »døgninstitutioner«: »og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

9. I § 123 b, stk. 1, ændres » institutioner beregnet til døgnophold« til: »døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

10. I § 123 b, stk. 2, indsættes efter »institutioner«: »og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

11. I § 123 b, stk. 3, indsættes efter »institution«: »eller på en delvis lukket afdeling på en døgninstitution«.

12. I § 123 b, stk. 6, indsættes efter »døgninstitutioner«: »og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

13. Efter § 137 d indsættes i afsnit VII:

»Kapitel 24 a

Fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

Anvendelsesområde og formål

§ 137 e. Efter reglerne i dette kapitel kan der træffes afgørelse om indgreb, jf. § 137 g-§ 137 j, over for personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt i en boform, jf. § 108, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.

Stk. 2. Personer med eller uden nedsat psykisk funktions- evne er omfattet af indgreb efter § 137 g, hvis den pågældende er anbragt på et anbringelsessted, jf. § 66, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse,

- 1) som led i fuldbyrdelsen af en fængselsstraf, jf. straf- fuldbyrdelseslovens § 78,
- 2) som surrogat for varetægtsfængsling, jf. retsplejelovens § 765, eller
- 3) som led i en foranstaltning idømt i henhold til straffelovens § 74 a.

Stk. 3. Kapitellet omfatter ikke personer, som bliver boende på anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108, efter, at den strafferetlige foranstaltning er ophævet.

Myndighed

§ 137 f. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffer afgørelse om de i § 137 g-§ 137 j nævnte indgreb.

Stk. 2. Lederen af boformen, jf. § 108, og lederens stedfortræder kan dog træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g-§ 137 j, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt, og som ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, og lederens stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt, og som ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Foreløbige afgørelser, jf. 1. og 2. pkt., kan træffes af ledere og ledes stedfortrædere på anbringelsessteder, jf. § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108, der drives af kommuner, regioner og private.

Stk. 3. En foreløbig afgørelse, jf. stk. 2, skal snarest muligt efter iværksættelsen af afgørelsen forelægges til godkendelse hos kommunalbestyrelsen, jf. stk. 1.

Stk. 4. Indgreb kan udføres af ansatte på anbringelsessteder, jf. § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108, der drives af kommuner, regioner eller private.

Stk. 5. Det er en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer.

De enkelte indgreb

Indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon

§ 137 g. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om, at den anbragtes brug af telefon og internet i et konkret tilfælde skal påhøres eller overvåges, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Stk. 2. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om, at den anbragtes adgang til at benytte telefon og internet afbrydes eller forhindres, hvis det er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Stk. 3. Den anbragtes kommunikation med offentlige myndigheder, advokater, værger eller bistandsværger kan dog hverken påhøres, overvåges, afbrydes eller forhindres.

Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele

§ 137 h. For anbragte i boformer, jf. § 108, kan der uden retskendelse træffes afgørelse om undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Der skal altid deltage mindst to ansatte ved undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele.

Inddragelse af den anbragtes effekter

§ 137 i. For anbragte i boformer, jf. § 108, kan der uden retskendelse træffes afgørelse om inddragelse af effekter, der er i den anbragtes besiddelse, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Stk. 2. Hvis effekter, som er i den anbragtes besiddelse, inddrages, skal personalet udfærdige en liste over de effekter, der inddrages. Den anbragte skal orienteres om inddragelsen og have udleveret en kopi af listen.

Aflåsning af den anbragtes bolig for natten

§ 137 j. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om, at en anbragt i en boform, jf. § 108, kan låses inde i sin bolig om natten i op til otte timer i perioden mellem kl. 21.00 og kl. 8.00, hvis der er nærliggende risiko for, at den anbragte ellers vil undvige fra boformen.

Stk. 2. Afgørelse om indgreb efter stk. 1 forudsætter, at

- 1) indgrebet er forsvarligt og ikke indebærer en sundhedsmæssig risiko for den anbragte,
- 2) den anbragte ikke er selvmordstruet,
- 3) den anbragte har tilkaldemulighed fra boligen, som den pågældende er i stand til at betjene, og at personalet via den kan tilkaldes,
- 4) den anbragte har adgang til toilet og vand i sin bolig, og
- 5) der iværksættes jævnlig overvågning i det tidsrum, hvor den pågældende er låst inde.

Indgrebets udstrækning

§ 137 k. Iværksatte indgreb skal straks bringes til ophør, når betingelserne herfor ikke længere er til stede.

Stk. 2. Den kommune eller person, der har truffet afgørelsen om indgreb, jf. § 137 f, stk. 1-3, skal løbende overveje spørgsmålet om at bringe et iværksat indgreb til ophør.

Klageadgang

§ 137 l. Afgørelser om indgreb, jf. § 137 g-§ 137 j, kan påklages til det sociale nævn efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. En værge, bistandsværge, ægtefælle, pårørende, forældremyndighedsindehaver eller en anden repræsentant for den person, som indgrebet vedrører, kan klage over af-

gørelsen, når den pågældende ikke selv er i stand til at klage.

Registrering og indberetning

§ 137 m. Ethvert indgreb, jf. § 137 g-§ 137 j, der er eller har været iværksat, skal registreres straks. Registreringen indberettes straks af lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, og boformen, jf. § 108, eller lederens stedfortræder til den kommunalbestyrelse, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Registreringen skal indeholde oplysninger om

- 1) den anbragtes navn,
- 2) tidspunktet for indgrebet,
- 3) indgrebets varighed,
- 4) indgrebets art og
- 5) begrundelse for indgrebet.

Stk. 2. Den anbragte, som indgrebet har været rettet imod, skal gøres bekendt med registreringen og have lejlighed til at ledsage denne med sin egen redegørelse.

Stk. 3. Lederen eller dennes stedfortræder af anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, og boformen, jf. § 108, skal ved månedens udgang sammen med sine kommentarer indsende kopi af registreringerne, jf. stk. 1, til kommunalbestyrelsen, jf. § 137 f, stk. 1, og det regionsråd, der fører tilsyn, jf. § 5, stk. 7, eller den kommunalbestyrelse, der fører tilsyn, jf. § 148 a, om indberetningen.«

14. I § 167, stk. 1, indsættes som nr. 8:

»8) Indskrænkning i adgang til telefon og internet efter § 137 g.«

§ 2

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 930 af 17. september 2012, som ændret ved § 7, nr. 1 og 7, i lov nr. 326 af 11. april 2012 og § 13 i lov nr. 1380 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

1. § 16 a, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Kommunalbestyrelsen fører et kriminalpræventivt tilsyn med personer, som i henhold til dom eller kendelse eller som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal undergives tilsyn af de sociale myndigheder. Dette tilsyn føres af den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 a.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2013, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 1, nr. 1, fastsættes af social- og integrationsministeren.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Lovforslagets indledning
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Styrket indsats over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge
 - 2.2. Etablering af delvist lukkede afdelinger for børn og unge
 - 2.3. Styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.
 - 2.4. Kommunalbestyrelsens kriminalpræventive tilsyn
 - 2.5. Evaluering
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Miljømæssige konsekvenser
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer
9. Sammenfattende skema

1. Lovforslagets indledning

Regeringen har fokus på forebyggelse af kriminalitet. Lovforslaget skal bidrage til en mere effektiv kriminalitetsforebyggelse over for børn og unge samt personer med nedsat psykisk funktionsevne i det sociale system.

Formålet med lovforslaget er at ændre serviceloven, så der indføres særskilt regulering i serviceloven om indgrebsmuligheder over for personer, der er anbragt på anbringelsessteder for børn og unge, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller i boformer for voksne, jf. § 108 i samme lov, i henhold til en afgørelse truffet i forbindelse med en straffesag. Målet er at sikre fuldbyrdelsen af de strafferetlige foranstaltninger, som kommunerne udmønter på det sociale område, herunder i boformer, jf. servicelovens § 108, der ikke er særligt sikret, over for personer, der er frihedsberøvet.

Endvidere er det formålet med lovforslaget at præcisere kommunalbestyrelsens særlige tilsyn med personer, der er under et kriminalpræventivt tilsyn af sociale myndigheder i henhold til en strafferetlig afgørelse.

Ovenstående forslag til lovændringer er en udmøntning af satspuljeaftalen for 2013-2016. Ud over de ovenstående foreslåede lovændringer udmøntes den politiske aftale ved øgede midler til Socialstyrelsen. Formålet er at styrke implementeringen af lovændringerne. Der vil således komme en udvidet mængde af sager hos VISO i forbindelse med lovforslaget, herunder i forhold til at yde kommuner, anbringelsessteder og boformer vejledende rådgivning om metoder til risikovurdering. Herudover vil Socialstyrelsen gennemføre undervisnings- og formidlingsaktiviteter rettet mod personale på de berørte bosteder og sagsbehandlere i kommunerne om lovændringerne og betydningen af denne i relation til deres faglige praksis.

Endelig er det formålet med lovforslaget at ændre serviceloven, så det sikres, at den aktuelle og relevante viden om indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge fortsat er tilgængelig for kommunerne og at indføre regler om etablering af delvist lukkede afdelinger for børn og unge på døgninstitutioner.

Der vil blive igangsat en evaluering af virkningerne af lovforslagets del 2 vedrørende etablering af delvist lukkede afdelinger samt af lovforslagets del 3 om styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v. for de berørte borgere og kommunerne 2 år efter, at lovforslaget er trådt i kraft.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Styrket indsats over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge

Gældende ret

Regeringen lægger meget vægt på indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge. Det forebyggende arbejde i kommunerne og den sociale indsats, når et barn eller en ung er på afveje, skal understøttes, så færre børn og unge havner i eller fortsætter en påbegyndt kriminel løbebane.

Efter § 13 i serviceloven kan den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) bistå kommuner og borgere med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltssager.

Det følger af servicelovens § 19, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der har til formål at sikre sammenhængen mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte.

Børn under 15 år kan ikke straffes. Politiet kan dog efterforske sådanne sager, bl.a. for at klarlægge omfanget af kriminalitet, for at konstatere, om andre personer kan mistænkes, og for at få eventuelle koster tilbageleveret. I retsplejelovens § 821 d, stk. 1 og 2, er der fastsat regler om politiets underretning af de sociale myndigheder i forbindelse med sager, hvor børn under 15 år er mistænkt. Således skal politiet, når en mistænkt person under 15 år tilbageholdes, snarest muligt underrette en repræsentant fra de sociale myndigheder fra den kommune, hvor barnet har bopæl med henblik på, at en repræsentant fra de sociale myndigheder kommer til stede. Det samme gælder, når afhøring skal ske, og mistanken angår en overtrædelse af straffeloven eller et forhold, der efter anden lov kan medføre fængselsstraf. Politiet skal endvidere underrette de sociale myndigheder, når en sigtet mellem 15 og 18 år skal afhøres, og sigtelsen angår overtrædelse af straffeloven eller forhold, der efter loven kan medføre frihedsstraf, jf. Rigsadvokatens meddelelse nr. 4/2007 af 12. juni 2007. Underretning om afhøring kan dog undlades, hvis afhøringen foretages i direkte forbindelse med, at den sigtede træffes under eller i direkte tilknytning til lovovertrædelsen, og der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde.

Det følger af retssikkerhedslovens §§ 76-77, at Ankestyrelsen skal koordinere kommunernes praksis på det sociale område. Dette kan eksempelvis ske ved undersøgelser af kommunernes praksis, som den er udmøntet i konkrete afgørelser.

I forbindelse med satspuljeaftalen for 2010 blev der afsat midler til en række initiativer med det formål at styrke indsatsen mod ungdomskriminalitet. Formålet var at få oprustet kommunernes viden om og sat særligt fokus på indsatsen over for ungdomskriminalitet, samt i en årrække at sikre en særlig intens opfølgning på kommunernes indsats mod ungdomskriminalitet. Aftalen blev udmøntet med lov nr. 551 af 26. maj 2010 om ændring af lov om social service og lov om rettens pleje (Styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge). Heri blev blandt andet vedtaget følgende tre tiltag:

- 1) Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) yder gratis vejledende rådgivning til kommuner om indsats til at forebygge kriminalitet blandt børn og unge generelt og i forhold til enkeltsager, jf. servicelovens § 13, stk. 6.
- 2) Kommunalbestyrelsen skal som led i den sammenhængende børnepolitik udarbejde en plan for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet, jf. servicelovens § 19, stk. 3.
- 3) Politiet orienterer hvert år skriftligt Ankestyrelsen om i alt 300 repræsentativt udvalgte underretninger til kommunerne vedrørende børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. I de udvalgte 300 sager gennemgår Ankestyrelsen kommunens indsats over for barnet eller den unge, jf. servicelovens § 65 a.

I øvrigt henvises til bemærkninger til L 166 (folketingssamlingen 2009-10).

I lovforslaget L 166 (folketingssamlingen 2009-10), hvor ovenstående tre initiativer blev foreslået indført, fremgår det af afsnit 2.1.2. og 2.2.3.1. i de almindelige bemærkninger, at bestemmelserne skulle være gældende i tre år, dvs. indtil 1. juli 2013.

Overvejelser bag lovforslaget

Som led i sin kvalitetssikring og kontrol af kommunernes indsats offentliggjorde Ankestyrelsen i foråret 2012 i en rapport om resultaterne af sin undersøgelse: Kommunernes indsats på området for unge kriminelle. Undersøgelsen viste, at lovgivningen på området var fyldestgørende overholdt i 52 pct. af sagerne. Den manglende overholdelse af reglerne i de resterende sager skyldtes primært:

- 1) At reglerne om udarbejdelse af en foreløbig handleplan, herunder fristen på 7 dage, ikke er overholdt.
- 2) At reglerne om udarbejdelse af en kriminalitetshandleplan ikke er overholdt.
- 3) At kommunen burde have handlet på tidligere underretninger.
- 4) At kommunen burde have iværksat foranstaltninger tidligere.

På den baggrund vurderes det, at der fortsat er et behov for at sætte særligt fokus på kommunernes indsats over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge. Målet er at sikre, at der sker en tilstrækkelig og konsekvent kommunal indsats over for børn og unge, der begår kriminalitet, samt at kommunerne understøttes i at udvikle en praksis, hvor de griber tilstrækkeligt og konsekvent ind over for disse børn og unge.

Det foreslås derfor at forlænge de tre ovenfor nævnte initiativer i yderligere tre år, således at kommunerne også fremadrettet kan benytte sig af tilbuddet om gratis rådgivning fra VISO i forhold til indsatser til at forebygge kriminalitet blandt børn og unge generelt og i forhold til enkeltsager, at kommunerne vedbliver med at have en plan for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet som en del af den sammenhængende børnepolitik, samt at der fortsat følges op på kommunernes indsats over for kriminelle eller kriminalitetstruede børn og unge.

Ankestyrelsens opfølgning på kommunernes indsats er i perioden 1. juli 2010 til 1. juli 2013 defineret ved en årlig gennemgang af 300 tilfældigt udvalgte sager, hvor politiet har underrettet kommunerne om børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. Ankestyrelsen har således på baggrund af politiets orienteringer om sine underretninger i 300 sager indhentet sagsakterne for de pågældende børn og unge og herefter gennemgået disse. På den baggrund udarbejder Ankestyrelsen en årlig rapport om kommunernes generelle indsats på området.

Med henblik på en mere målrettet opfølgning i forhold til kommunerne vurderes det dog hensigtsmæssigt, at der fremadrettet tilvejebringes en mulighed for større fleksibilitet i forhold til tilrettelæggelsen af Ankestyrelsens kontrol med

kommunernes indsats. Hermed vil Ankestyrelsen kunne tilpasse sit metodiske design efter behov, så der bliver fokus på konkrete eller afgrænsede forhold, herunder f.eks. forhold der særligt volder kommunerne problemer, eller på anden vis kræver særlig opmærksomhed.

Idet der er tale om en særlig indsats, der skal sætte et afgrænset og specifikt fokus på indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge, foreslås det, at forlængelsen af de tre initiativer sker for yderligere en treårig periode og således gælder frem til 1. juli 2016.

Den foreslåede ordning

For at sikre, at den aktuelle og relevante viden om indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge fortsat er tilgængelig for kommunerne, foreslås det, at den nuværende § 13, stk. 6, i serviceloven videreføres for en periode på yderligere tre år. Dermed vil det fortsat for en periode være muligt for kommunerne at modtage gratis vejledende rådgivning om indsatser til at forebygge kriminalitet blandt børn og unge generelt og i forhold til enkeltsager fra VISO.

Kommunerne vil dermed fortsat kunne få rådgivning hos VISO om indsatser, der kan forebygge kriminalitet. Både i forhold til generel viden om, hvad der virker, men også i forhold til enkeltsager, hvor kommunerne har brug for rådgivning til at få tilrettelagt en indsats, der kan bringe et barn eller en ung ud af kriminalitet.

Ligeledes foreslås det, at servicelovens § 19, stk. 3, videreføres i yderligere 3 år, og således gælder frem til 1. juli 2016. Dermed vil det fortsat for en periode være et krav, at kommunalbestyrelsen som en del af den sammenhængende børnepolitik, jf. § 19, stk. 2, skal udarbejde en plan for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet.

Det foreslås endvidere, at Ankestyrelsens kvalitetssikring og kontrol med kommunernes indsats forlænges for en periode. Dog foreslås det, at Ankestyrelsen i højere grad end hidtil får større fleksibilitet i sin tilrettelæggelse af kvalitetssikringen og kontrollen med kommunernes indsats og dermed f.eks. kan være mere målrettet i sit arbejde hermed. Det foreslås således, at Ankestyrelsen i sin virksomhed løbende følger kommunernes indsats over for børn eller unge, der mistænkes for eller har begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet.

Da gennemgang af konkrete sager vurderes at være en relevant kilde til viden om den kommunale indsats, vurderes det hensigtsmæssigt, at det fortsat stilles som krav, at Ankestyrelsen, som led i sin kontrol, gennemgår et antal konkrete sager. Det foreslås på den baggrund at videreføre den ordning, hvorefter politiet skriftligt orienterer Ankestyrelsen om konkrete underretninger til kommunerne vedrørende børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. For at sikre en mere målrettet kontrol med kommunerne, herunder større fleksibilitet i tilrettelæggelsen af Ankestyrel-

sens opfølgning, foreslås det, at politiets orientering fremover sker på baggrund af en konkret anmodning fra Ankestyrelsen.

På baggrund af sagens akter kan Ankestyrelsen vurdere, om kommunen har foretaget det fornødne i henhold til lovgivningen. Ankestyrelsen kan ifølge gældende regler gribe ind, hvis kommunernes indsats i den konkrete sag ikke lever op til kravene i serviceloven, jf. servicelovens § 65.

Idet Ankestyrelsens kontrol og kvalitetssikring sammen med muligheden for rådgivning hos VISO og kravet om en plan for indsatsen over for ungdomskriminalitet som en del af en sammenhængende børnepolitik er udtryk for en særlig indsats, der skal sætte et afgrænset og specifikt fokus på indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge, foreslås det, at Ankestyrelsen følger kommunernes indsats til og med 30. juni 2016.

Det henvises i øvrigt til afsnit 2.1. og 2.2. i de almindelige bemærkninger til L 166 (folketingsamlingen 2009-10).

2.2. Etablering af delvis lukkede afdelinger for børn og unge

Gældende ret

Efter servicelovens § 123 b og bekendtgørelse nr. 18 af 15. januar 2013 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet §§ 5-10, er en delvis lukket døgninstitution en døgninstitution, hvor det er muligt i perioder at aflåse yderdøre og vinduer. Delvis lukkede døgninstitutioner er målrettet børn og unge med en negativ og uadægerende adfærd, misbrugsproblemer eller kriminel adfærd med behov for længerevarende behandlingsforløb.

Indsatsen på delvis lukkede døgninstitutioner kan tilrettelægges mindre indgribende, end det er tilfældet på en sikret afdeling, idet tilbageholdelse og fastholdelse kan begrænses til de perioder, hvor barnet eller den unge har behov for en insisterende indsats for at kunne fastholdes i den socialpædagogiske behandling.

En delvis lukket døgninstitution skal godkendes af kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, jf. bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet § 5, stk. 2. Der skal i den forbindelse lægges vægt på, at de fysiske rammer er i orden, når børn og unge tilbageholdes, samt at institutionen lever op til målsætningerne med denne institutionstype. Det er således en betingelse for at kunne blive godkendt som delvis lukket døgninstitution, at institutionen tilbyder en intens og struktureret behandlingsindsats.

Den delvis lukkede døgninstitution skal være indrettet således, at børn og unge, som ikke skal tilbageholdes, kan færdes frit ud og ind af institutionen. Den stedlige kommune skal bl.a. sikre, at de fysiske rammer er i orden, herunder at det kun er børn og unge, over for hvem, der er truffet afgø-

relse om tilbageholdelse i perioder på op til fem dage ad gangen, som tilbageholdes.

Delvis lukkede institutioner beregnet til døgnophold for børn og unge mellem 12 og 17 år må alene anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller at barnet eller den unge kan fastholdes fysisk, og der er risiko for, at barnet eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af

- 1) kriminel adfærd hos barnet eller den unge,
- 2) misbrugsproblemer hos barnet eller den unge eller
- 3) andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Dørene til børn og unges værelser må ikke aflåses.

Delvis lukkede døgninstitutioner er omfattet af reglerne for døgninstitutioner efter servicelovens § 66, nr. 6, jf. § 67, med hensyn til afgørelse om anbringelser, kommunens tilsynsforpligtelse, magtanvendelse, klageregler m.v.

Delvis lukkede døgninstitutioner skal tilbyde en intens og struktureret socialpædagogisk behandling. Under opholdet skal der arbejdes målrettet med barnets eller den unges udvikling. Dette kan f.eks. gøres ved anvendelse af afprøvede behandlingsprogrammer målrettet den unges problemer, herunder misbrugsbehandling, vredeshåndtering, psykologhjælp eller socialpædagogisk behandling. Den unge skal sikres skolegang under opholdet, og der skal være fokus på beskæftigelse i de tilfælde, hvor det er relevant.

Det er børn og unge-udvalget, der træffer afgørelse om at anbringe et barn eller en ung på en delvis lukket døgninstitution. Når børn og unge-udvalget har truffet afgørelsen, er det kommunalbestyrelsen, der fastsætter rammerne for magtanvendelsen i forhold til den enkelte unge eller det enkelte barn, herunder i hvilket omfang magtanvendelse kan finde sted. Kommunalbestyrelsen skal således træffe beslutning om omfanget af tilbageholdelsen i form af aflåsning af yderdøre og vinduer, og i hvilke situationer barnet eller den unge må fastholdes sammen med de øvrige vilkår i forbindelse med anbringelsen.

Den enkelte delvis lukkede døgninstitution er herefter befyndiget til at fastholde og tilbageholde barnet eller den unge inden for de rammer, kommunalbestyrelsen har fastsat.

Kommunalbestyrelsen kan, jf. bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet § 7, stk. 2, træffe afgørelse om, at barnet eller den unge kan tilbageholdes i op til 5 dage af gangen, dog højst 30 dage på et år, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling, at barnet eller den unge ikke rømmer fra institutionen, og der er risiko for at barnets eller den unges sundhed eller udvikling vil lide alvorlig skade i forbindelse med rømning. Ved tilbageholdelse forstås, at barnet eller den unge f.eks. anbringes på en afdeling, hvor døre og vinduer kan aflåses.

Overvejelser bag lovforslaget

Da Folketinget vedtog reglerne om delvis lukkede døgninstitutioner tilbage i 2010 var det ud fra overvejelser om, at mulighederne for at kunne tilbageholde børn eller unge i et positivt pædagogisk og behandlingsmæssigt forløb i visse tilfælde var utilstrækkelige, og at det efter gældende regler kun kunne foregå på sikrede afdelinger.

Der har imidlertid vist sig nogle udfordringer for kommunerne med at etablere delvis lukkede døgninstitutioner.

En rundspørge til kommunerne foretaget af KL i januar 2011 viste, at ingen kommuner havde etableret en delvis lukket døgninstitution og kun få havde overvejet dette. Årsagen til dette var udformningen af de nuværende bestemmelser herom, da bl.a. kravet om, at hele institutionen skal målrettes børn og unge, hvor der er behov for øget magtanvendelse for at kunne fastholde dem i en socialpædagogisk behandling, betyder, at det kan være vanskeligt for den enkelte kommune at udfylde alle pladser på institutionen.

Samtidig kan den forholdsvis begrænsede målgruppe medføre, at det kan være en hindring for at sikre børnene og de unge stabilitet og kontinuitet i anbringelsen, hvis de skal overføres til en delvis lukket døgninstitution, fordi det viser sig, at der er behov for kortvarig tilbage- eller fastholdelse. Endvidere vurderedes det, at det kan være uhensigtsmæssigt ud fra et kontinuitetsprincip, at barnet eller den unge skal flytte frem og tilbage mellem forskellige institutioner afhængigt af behovet for en given indsats.

På den baggrund nedsatte det daværende Socialministerium en arbejdsgruppe i foråret 2011, som skulle se på, hvordan disse udfordringer bedst kunne løses. Arbejdsgruppen blev sammensat med deltagere fra det daværende Socialministerium, KL, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Københavns Kommune og Aarhus Kommune.

Arbejdsgruppen var enig om, at behovet for at kunne tilbageholde og fastholde de meget udadreagerende børn og unge er til stede, men at der samtidig er behov for, at reglerne ændres, således at de nye muligheder for magtanvendelse i højere grad anvendes i overensstemmelse med intentionen med den ændrede lovgivning.

Arbejdsgruppen foreslog derfor, at der blev skabt hjemmel til at etablere en afdeling på en åben døgninstitution målrettet adfærdsvanskelige børn og unge, som godkendes særskilt til at have yderdøre og vinduer, der kan aflåses.

Ved at ændre reglerne, så der skabes mulighed for også at etablere delvis lukkede afdelinger på åbne døgninstitutioner, forventes det, at kommunerne i højere grad vil anvende muligheden for at oprette delvis lukkede afdelinger eller institutioner således, at kommunerne får endnu et redskab, som er mindre indgribende over for barnet eller den unge end anbringelse på sikrede afdelinger.

Endvidere sikres det, at børn og unge i målgruppen, som har behov for en længerevarende institutionsanbringelse, kan forblive i samme miljø med samme pædagoger og andre anbragte unge, uanset at der i perioder er behov for at anvende de muligheder for fastholdelse og tilbageholdelse, som de delvis lukkede døgninstitutioner og afdelinger giver.

Adgangen til at kunne etablere delvis lukkede døgninstitutioner bevares, da behovet for at kunne oprette sådanne institutioner kan opstå på sigt.

Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der fremover kan etableres delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, der er målrettet adfærdsvanskelige unge. Det foreslås, at målgruppen for delvis lukkede afdelinger fortsat er børn og unge mellem 12 og 17 år, og at de delvis lukkede afdelinger alene må anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller at barnet eller den unge kan fastholdes fysisk, og der er risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminel adfærd hos barnet eller den unge, misbrugsproblemer hos barnet eller den unge eller andre adfærd- eller tilpasningsproblemer. Forslaget sikrer således, at der kan etableres delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner i lighed med, hvad der allerede gælder for delvis lukkede døgninstitutioner i dag.

Det foreslås endvidere, at den delvis lukkede afdeling på døgninstitutionen skal godkendes særskilt, så det sikres, at kommunen i godkendelsen forholder sig til både personalets forudsætninger for at anvende de øgede muligheder for at bruge magt, og til hvorvidt institutionens fysiske rammer understøtter dette. Ved at godkende en delvis lukket afdeling på en døgninstitution til at fastholde børn og unge vil godkendelsen kunne sammenkobles med de forudsætninger, der ligger i loven. Det er forudsætninger om, at tilbageholdelse og fastholdelse skal kobles med en mere intensiv og systematisk socialpædagogisk behandling. Det medfører, at den mere intensive og systematiske socialpædagogiske behandling løbende bør understøttes af efteruddannelse af personalet på institutionen.

For at sikre de unges retssikkerhed foreslås det, at det fortsat er børn og unge-udvalget, som skal træffe afgørelse om, at den unge kan anbringes på en delvis lukket afdeling på en døgninstitution.

Som konsekvens af ovenstående skal der ske konsekvensrettelser i bekendtgørelse nr. 18 af 15. januar 2013 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.

2.3. Styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

Gældende ret

Det følger af straffelovens § 16, stk. 1, 2. pkt., at personer, der på gerningstidspunktet var mentalt retarderede i højere grad, ikke straffes. Det følger endvidere af straffelovens § 16, stk. 2, at personer, der på gerningstidspunktet var mentalt retarderede i lettere grad, ligeledes ikke straffes, medmindre særlige omstændigheder taler for at pålægge straf. Tilsvarende gælder personer, der befandt sig i en tilstand, som ganske må ligestilles med mental retardering.

Hvis en person frifindes for straf i medfør af straffelovens § 16, kan retten efter straffelovens § 68 træffe bestemmelse om anvendelse af andre foranstaltninger, der findes formålstjenlige for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Hvis mindre indgribende foranstaltninger som tilsyn, bestemmelser vedrørende opholdssted eller arbejde, afvænningsbehandling, psykiatrisk behandling m.v. ikke findes tilstrækkelige, kan det ifølge straffelovens § 68 bestemmes, at den dømte skal anbringes i hospital for sindslidende, i institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller under tilsyn med mulighed for administrativ anbringelse eller i egnet hjem eller institution til særlig pleje eller forsorg. Det kan bl.a. bestemmes, at den pågældende skal anbringes i institution for personer med vidtgående psykiske handicap, det vil sige et anbringelsessted for børn og unge efter servicelovens § 66 eller en boform for voksne efter § 108 i samme lov. Det kan endvidere bestemmes, at den pågældende skal under et kriminalpræventivt tilsyn, eventuelt med mulighed for administrativ anbringelse.

Det følger af straffelovens § 69, at retten, hvis det findes formålstjenligt, i stedet for at idømme straf, kan træffe bestemmelse om foranstaltninger som nævnt i § 68, hvis gerningsmanden på gerningstidspunktet befandt sig i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, og som ikke er af den i § 16 nævnte beskaffenhed.

Endelig følger det af straffelovens § 73, at en person, der har begået en strafbar handling, men efter dennes foretagelse, og før dom er afsagt, er kommet i en ikke blot forbigående tilstand af den art, der er nævnt i § 16 eller § 69, så afgør retten, om straf skal idømmes eller bortfalde. Hvis det findes formålstjenligt, kan retten bestemme, at foranstaltninger efter § 68 eller § 69 skal anvendes i stedet for straf, eller indtil straffen måtte kunne fuldbyrdes.

Straffelovens § 73 finder primært anvendelse på psykisk syge. Foranstaltninger over for psykisk syge fuldbyrdes af sygehusvæsenet, der drives af regionerne efter sundhedslovgivningen. Det følger af §§ 1 og 2 i bekendtgørelse nr. 1414 af 10. december 2010 om personer indlagt på psykiatrisk afdeling i henhold til strafferetlig afgørelse, at bestemmelserne i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien og de i medfør af loven udfærdigede forskrifter finder tilsvarende anvendelse

på personer, der er indlagt på psykiatrisk afdeling i henhold til en retsafgørelse truffet i medfør af straffelovens § 68 eller § 69 eller retsplejelovens § 765, § 777 eller § 809, stk. 2. Det gælder dog ikke lovens §§ 5-11, § 13 d, § 13 e, § 21, stk. 2, og bestemmelserne i kapitel 10 om klageadgang og domstolsprøvelse med hensyn til afgørelser om tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel og tvungen opfølgning efter udskrivning, ligesom lovens §§ 24-29 om patientrådgivere kun gælder i tilfælde, hvor den pågældende ikke har en bistandsværger efter straffelovens § 71.

Det er anklagemyndighedens opgave at nedlægge påstand om den foranstaltning, der efter anklagemyndighedens opfattelse er bedst egnet til at forebygge lovovertrædelser, der begås af psykisk afvigende kriminelle.

Rigsadvokaten har i meddelelse nr. 5/2007 fastsat retningslinjer for anklagemyndighedens behandling af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle. Det fremgår af punkt 7.2. i meddelelsen, at der ved vurderingen af, hvilken foranstaltning der bør nedlægges påstand om, indgår en afvejning af sikkerheds- og behandlingsmæssige hensyn, men også proportionalitetsbetragtninger under hensyntagen til kriminalitetens art og grovhed.

Det fremgår af punkt 7.5 i meddelelsen, der omfatter personkredsen i straffelovens § 16, stk. 1, 2. pkt., eller § 16, stk. 2, at anklagemyndigheden kan nedlægge påstand om bl.a.:

- 1) Dom til anbringelse i sikret afdeling for personer med vidtgående psykiske handicap (domstype 1). Påstanden anvendes over for personer, der er udtalt farlige og derfor frembyder nærliggende risiko for personfarlige handlinger.
- 2) Dom til anbringelse i boform for personer med vidtgående psykiske handicap, således at domfældte efter bestemmelse fra kommunen kan overføres til sikret afdeling (domstype 2). Påstanden anvendes typisk over for personer, der har begået personfarlig kriminalitet i form af f.eks. brandstiftelse, røveri, voldtægt eller vold, og hvor det skønnes, at personen har behov for konstant overvågning, og at der er risiko for ny personfarlig kriminalitet, så personen i givet fald hurtigt skal kunne overføres til sikret afdeling.
- 3) Dom til anbringelse i boform for personer med vidtgående psykiske handicap (domstype 3). Påstanden anvendes typisk over for mentalt retarderede, der har begået personfarlig kriminalitet i form af f.eks. brandstiftelse, røveri, voldtægt eller vold, og hvor det skønnes, at personen har behov for konstant overvågning.
- 4) Dom om tilsyn af kommunen, således at domfældte efterkommer tilsynsmyndighedens bestemmelse om ophold og arbejde, og således at tilsynsmyndigheden kan træffe bestemmelse om anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap (domstype 4). Påstanden anvendes i sager, hvor det påregnes, at en social indsats i form af tilsyn kan være tilstrækkelig, men hvor der kan opstå behov for, at personen skal anbringes på institution.

- 5) Påstand om tilsyn af kommunen, således at domfældte efterkommer tilsynsmyndighedens bestemmelse om ophold og arbejde (domstype 5). Påstanden anvendes over for personer, der skønnes at have behov for social støtte i dagligdagen.

Rettens afgørelse om foranstaltninger over for personkredsen omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 2. pkt., § 16, stk. 2, og § 69 fuldbyrdes af kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp til borgeren efter den sociale lovgivning.

Det fremgår af § 16 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om ophold i en boform efter § 108 for voksne i lov om social service over for målgruppen.

Det følger af servicelovens § 108, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længevarende ophold, til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Efter servicelovens § 108, stk. 6, fastsætter social- og integrationsministeren regler om særlige sikkerhedsforanstaltninger i boformer, der er omfattet af § 108, stk. 1, og om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage personer i de boformer, der er omfattet af stk. 1, når disse personer 1) efter retskendelse skal underkastes mentalundersøgelse, 2) i henhold til dom eller kendelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse, eller 3) som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse.

Der er med hjemmel i servicelovens § 108, stk. 6, og § 137 udstedt bekendtgørelse nr. 732 af 29. juni 2012 om magtændelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven. Modtagepligten er uddybet i § 17 i bekendtgørelsen, og det fremgår deraf, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om ophold i boformer efter servicelovens § 108, stk. 1, for personer omfattet af servicelovens § 108, stk. 6, nr. 1-3, om ophold i særlig sikret afdeling i den udstrækning, det er fastsat af retten. Efter § 16, stk. 4, i bekendtgørelsen har kommunalbestyrelsen for Lolland Kommune pligt til at etablere tilbud i særlig sikret afdeling på Kofoedsminde og til i dette tilbud at modtage personer, som i henhold til dom eller retskendelse skal optages i et særligt sikret botilbud, jf. servicelovens § 108, stk. 6, nr. 1-3. Ved en særlig sikret afdeling forstås en afdeling på en boform efter servicelovens § 108,

stk. 1, hvor det er tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst.

Efter § 762 i retsplejeloven er det domstolene, der afgør, om en sigtet skal varetægtsfængsles efter § 762 i retsplejeloven.

Straffelovens § 74 a, jf. lovbekendtgørelse nr. 1007 af 24. oktober 2012, giver mulighed for, at retten kan bestemme, at en ung, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 18 år, og som har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, skal idømmes en ungdomssanktion. En ungdomssanktion er en dom til en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af to års varighed. En ungdomssanktion består typisk af tre faser:

Fase 1: Et indledende ophold i en sikret afdeling.

Fase 2: Et ophold i en døgninstitution eller et egnet opholdssted.

Fase 3: En periode i ambulanseregime med tilsyn af de sociale myndigheder.

Under ophold på en sikret afdeling i fase 1 og på en døgninstitution eller et egnet opholdssted i fase 2 vil den unge være omfattet af reglerne om magtanvendelse i servicelovens § 123, § 123 a og § 123 c.

Det er alderen på gerningstidspunktet, der er afgørende for, om der kan idømmes en ungdomssanktion. Afviklingen af ungdomssanktionen kan derfor strække sig ud over det fyldte 18. år – uanset om den unge ikke har givet samtykke. Almindeligvis vil det ikke komme på tale at idømme en ungdomssanktion, hvis den tiltalte på domstidspunktet er fyldt 18 år eller forholdsvis kort tid efter fylder 18 år. Dette kan dog finde sted, hvis det bliver anset for formålstjenligt på grund af tiltaltes personlige forhold, herunder mangel på modenhed.

Straffuldbyrdsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 435 af 15. maj 2012 med senere ændringer, giver mulighed for, at unge under 18 år, der skal afsone en straf, bl.a. kan anbringes på døgninstitutioner, herunder sikrede døgninstitutioner og private opholdssteder, jf. § 78 i straffuldbyrdsloven.

Efter straffuldbyrdslovens § 78, stk. 2, anbringes dømte, der er under 18 år, i institution m.v. uden for Kriminalforsorgen, medmindre afgørende hensyn til retshåndhævelsen taler imod anbringelse uden for fængsel og arresthus.

Unge under 18 år, som idømmes en ubetinget frihedsstraf, kræver ofte en massiv socialpædagogisk indsats, der som udgangspunkt bedst kan varetages i særlige sociale institutioner uden for Kriminalforsorgens regi. Når den unge har fået en ubetinget dom, vurderer Kriminalforsorgens lokale afdeling derfor, om den unge skal anbringes på en institution i socialt regi eller i Kriminalforsorgens regi.

Vurderes det, at den unge skal anbringes på et anbringelsessted efter servicelovens § 66, nr. 5 og 6, tager afdelingen kontakt til den unges opholdskommune, som skal give til-

sagn om betaling samt i givet fald finde et passende anbringelsessted. Gives der ikke tilsagn om betaling, påhviler det Kriminalforsorgen at få den unge placeret bedst muligt i en af Kriminalforsorgens egne institutioner.

Afsoner den unge en dom på en sikret afdeling eller i en af Kriminalforsorgens institutioner, betaler kommunen en fast takst for opholdet, jf. § 174, stk. 6, og bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet § 54, mens kommunen afholder udgifterne, når den unge afsoner en dom på en ikke sikret døgninstitution eller et opholdssted.

Det er Direktoratet for Kriminalforsorgen, der på baggrund af indstilling fra den lokale afdeling afgør, hvorvidt den ubetingede fængselsstraf kan udstås på en institution uden for Kriminalforsorgens regi i henhold til straffuldbyrdslovens § 78, stk. 2, jf. stk. 1. Endvidere godkender Direktoratet for Kriminalforsorgen anbringelsesstedet og vilkårene for anbringelsen. Vilkaerne for anbringelsen vil altid fremgå af Kriminalforsorgens beslutning om anbringelse efter straffuldbyrdslovens § 78.

Som hovedregel er der altid knyttet det vilkår til afsoningen, at den pågældende skal undergive sig tilsyn af Kriminalforsorgen. Herudover vil den unge være underlagt de regler, der gælder på anbringelsesstedet.

Som eksempler på yderligere vilkår ved anbringelse på et anbringelsessted kan nævnes:

- At pågældende kun må forlade anbringelsesstedet med ledsagelse af personalet.
- At pågældende kun må forlade institutionen efter forudgående aftale med NN.
- At pågældende kun må forlade anbringelsesstedet efter personalets nærmere bestemmelse.

Børn og unge, der opholder sig uden for hjemmet som led i en anbringelse, har de samme rettigheder til tryghed og omsorg og til at blive behandlet med respekt som alle andre børn og unge. Men i modsætning til andre børn og unge, er det for denne gruppe kommunalbestyrelsen, for så vidt muligt med inddragelse af barnets eller den unges forældre, der har omsorgspligten over for barnet eller den unge, jf. servicelovens § 55, stk. 1.

Børn og unge under 18 år har ret til medinddragelse, medbestemmelse og selvbestemmelse. Det er derfor centralt, at barnets synspunkter inddrages i tilrettelæggelsen af indsatsen i overensstemmelse med alder og modenhed, og at gennemførelsen så vidt muligt sker i dialog med barnet eller den unge.

I den daglige omsorg for barnet og den unge kan der dog på anbringelsesstederne opstå situationer, hvor der er uoverensstemmelse mellem barnets eller den unges ønsker og personalets faglige vurdering af, hvad der er bedst for den pågældende. Det kan betyde, at der undertiden kan opstå et behov for at anvende magt.

Reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i servicelovens kapitel 24 over for børn og unge samt i bekendtgørelse nr. 18 af 15. januar 2013 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, omfatter unge under 18 år, der har ophold på et anbringelsessted oprettet efter servicelovens § 66, nr. 5 og 6. Udgangspunktet for den indsats, der gives efter magtanvendelsesreglerne, er, at indsatsen skal ske med respekt for barnets eller den unges integritet og selvbestemmelse, men i erkendelse af, at der kan være situationer, hvor det er nødvendigt at gribe ind i barnets eller den unges integritet. Formålet med reglerne om magtanvendelse er således at beskytte børn og unge på døgninstitutioner og opholdssteder mod unødvendige overgreb og magtudøvelse. Reglerne beskriver, i hvilke situationer der undtagelsesvist må anvendes magt. Magtanvendelsen må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk bistand og skal begrænses til det absolut nødvendige og stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået hermed.

Reglerne gælder ikke kun, når barnet eller den unge opholder sig på anbringelsesstedet, men også når barnet eller den unge i øvrigt befinder sig i anbringelsesstedets varetægt, herunder på ture og lignende med personalet på anbringelsesstedet. Det er alene personalet på døgninstitutionen eller opholdsstedet, der kan udøve eventuel magtanvendelse.

Servicelovens § 123 indeholder de overordnede regler om magtanvendelse over for børn og unge og omhandler bl.a.:

- Brug af sikrede afdelinger i henhold til serviceloven,
- aflåsning af værelser i sikrede afdelinger,
- isolation af børn og unge på døgninstitutioner,
- kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation,
- undersøgelse af børn og unges person, opholdsrum samt tilbageholdelse af effekter og
- regler om registrering af magtanvendelse over for børn og unge.

En sikret døgninstitution for børn og unge efter servicelovens § 66, nr. 6, jf. § 67, og bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge § 19, stk. 2, er en døgninstitution, der omfatter mindst én sikret afdeling og eventuelt en eller flere ikke sikrede afdelinger. På en sikret afdeling er det tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst.

I sikrede og særligt sikrede afdelinger gælder det, som for delvis lukkede døgninstitutioner, åbne døgninstitutioner og opholdssteder, at magtanvendelse kun må anvendes, hvis der er hjemmel til det, jf. § 1, stk. 1, i magtanvendelsesbekendtgørelsen. Magtanvendelse på sikrede og særligt sikrede afdelinger efter § 2 i bekendtgørelsen må kun anvendes, hvor det er absolut påkrævet. Udøvelse af fysisk magt over for et barn eller ung i sikret og særligt sikret afdeling skal afpasses efter forholdene i den enkelte situation og må ikke gå ud over det strengt nødvendige.

På sikrede og særligt sikrede afdelinger kan den kommunalbestyrelse eller det regionsråd, som driver institutionen, give tilladelse til, at børnene og de unges værelser på institutio-

nen kan aflåses om natten, jf. bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet § 19, stk. 3. Aflåsning af værelser om natten i sikrede afdelinger betragtes ikke som isolation, jf. servicelovens § 123, stk. 1. Børn og unge, der låses inde på deres værelser om natten, bør kunne komme i kontakt med institutionens personale i løbet af natten i tilfælde af, at de har brug for hjælp.

I henhold til servicelovens § 123 og bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet § 20, stk. 2, kan man isolere børn og unge, der har ophold på sikrede institutioner. Børn og unge må kun isoleres, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Ved isolation forstås afsondring i aflåst rum i kortere eller længere perioder. Isolationen skal være så kortvarig og skånsom som muligt, og må ikke vare i mere end 2 timer. Der skal løbende føres tilsyn med barnet eller den unge for at sikre, at barnet eller den unge ikke skader sig selv eller andre. Aflåsning af værelser om natten betragtes ikke som isolation.

Børn og unge-udvalget kan dog efter servicelovens § 123, stk. 2, træffe afgørelse om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation, herunder mobiltelefon og internet, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Ligeledes kan børn og unge-udvalget for en bestemt periode træffe afgørelse om at afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge, jf. § 71, stk. 3, i serviceloven.

Alle børn og unge under 18 år, der har ophold i døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og sikrede afdelinger eller opholdssteder, er omfattet af servicelovens § 123, stk. 2, hvorefter det gælder, at den anbringende kommunes børn og unge-udvalg, jf. servicelovens § 74, stk. 1, nr. 10, kan træffe afgørelse om kontrol med barnet eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation, herunder mobiltelefoni og internet, med nærmere angivne personer uden for institutionen, hvis det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Afgørelsen om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation træffes for en bestemt periode. Denne bestemmelse gælder således også for børn og unge, der er idømt en ungdomssanktion eller afsoner en ubetinget fængselsdom på et anbringelsessted, jf. § 78 stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

For unge i varetægtssurrogat på en sikret afdeling gælder herudover særlige regler, jf. § 771 og § 772, stk. 1, og stk. 2, 1. pkt., i retsplejeloven, § 123, stk. 5, i serviceloven, og magtanvendelsesbekendtgørelsens § 28, stk. 6.

Henvendelser til og fra offentlige myndigheder og til og fra en eventuel advokat må ikke underkastes kontrol.

Kommunalbestyrelsens vurdering af, hvorvidt det af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling er nødvendigt med en begrænsning af pågældendes kommunikati-

on med personer uden for anbringelsesstedet, kan foretages i forbindelse med selve anbringelsen eller under anbringelsen. Vurderes det under anbringelsen, at det er nødvendigt at begrænse et barn eller en ungs kommunikation med personer uden for anbringelsesstedet, bør det ske på baggrund af en dialog mellem anbringelsesstedet.

Det er alene børn og unge-udvalget der, på baggrund af kommunalbestyrelsens indstilling, kan træffe afgørelse om kontrol med brevveksling og telefonsamtaler og anden kommunikation, bortset fra de særlige regler der gælder for unge i varetægtsurrogat.

Afgørelser om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation truffet af børn og unge-udvalget kan indbringes for Ankestyrelsen af den unge, der er fyldt 12 år, og af forældremyndighedens indehaver samt den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, hvis afgørelsen vedrører denne part, jf. servicelovens § 168, stk. 1 og 2.

Har børn og unge-udvalget i barnets eller den unges opholdskommune, truffet afgørelse om kontrol med børn og unges telefonsamtaler, brevveksling og anden kommunikation på anbringelsesstedet, skal den unge give samtykke til kontrollen f.eks. åbning af breve og medhør ved telefonsamtaler, og barnet eller den unge skal i øvrigt også overvære kontrollen. Ved kontrol af telefonsamtaler skal også den person, der tales med, give sit samtykke.

Kontrol af brevveksling sker ved at en ansat åbner brevet i overværelse af barnet eller den unge, efter at barnet eller den unge har givet samtykke hertil, eller at en ansat åbner og læser det brev, barnet eller den unge har skrevet til den af børn og unge-udvalget angivne person. Såfremt barnet ikke ønsker, at et indgående brev åbnes, kan dette uåbnet returneres til afsenderen med forklarende ledsageskrivelse. Ønsker barnet eller den unge ikke, at et udgående brev åbnes, tilintetgøres brevet.

Kontrol af telefonsamtaler sker ved, at en ansat efter samtykke fra barnet eller den unge, lytter med, når barnet eller den unge taler i telefon med de af børn og unge-udvalget angivne personer. Ønsker barnet eller den unge ikke, at der sker medhør ved en indgående telefonsamtale, kan telefonsamtalen afbrydes med en forklaring til den, der har ringet op. Ønsker barnet eller den unge ikke, at der sker medhør ved en udgående telefonsamtale, føres samtalen ikke.

Der kan ikke indføres husregler på institutionen eller opholdsstedet, der f.eks. medfører, at breve skal kontrolleres, eller at en ansat skal lytte med, når barnet eller den unges har kontakt med omverdenen. Kontrol kan således kun ske på baggrund af en afgørelse fra børn og unge-udvalget, jf. § 123, stk. 2, og § 71, stk. 5, i serviceloven.

Opholdssteder og døgninstitutioner har således heller ikke lovhjemmel til at træffe afgørelse om at fratage børn og unge deres mobiltelefon eller nægte dem adgang til internettet m.v. Der kan imidlertid, som led i, at barnet eller den unge har ophold i en døgninstitution eller opholdssted, opstilles

regler for brugen af mobiltelefon og internet. Eksempelvis at mobiltelefoner ikke må bruges (dvs. mobiltelefonen sættes på lydløs eller efterlades på værelset), når børnene og de unge spiser i fællesskabet eller, at adgangen til internettet skal være lukket ned kl. 23.

Kommunalbestyrelsen kan om fornødent træffe afgørelse om omfang og udøvelse af samvær og kontakt efter servicelovens § 71, stk. 2, samt fastsætte nærmere vilkår for samværet og kontakten. Kommunalbestyrelsen kan dog ikke træffe afgørelse om helt at afbryde kontakten med forældremyndighedsindehaveren.

I det omfang det må anses for nødvendigt under hensynet til formålet med anbringelsen, skal kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet træffe afgørelse om bl.a. samvær med personer fra netværket mv.

Ankestyrelsen har i en sag vedrørende kontrol med mobil og internet i afgørelsen fastsat, at fratagelsen udgør en væsentlig indgriben i den pågældendes livsførelse, og at der derfor skal være vægtige argumenter for en sådan indskrænkning, jf. Ankestyrelsens principafgørelse 90-09.

På døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og sikrede afdelinger samt opholdssteder, kan anbringelsesstedets leder eller den, der bemyndiges dertil, træffe bestemmelse om, at der skal foretages en undersøgelse af barnets eller den unges person eller opholdsrum, jf. servicelovens § 123 a, stk. 2. Det er en forudsætning for at igangsætte undersøgelsen, at der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, som betyder, at ordensbestemmelser ikke kan overholdes, eller at sikkerheden ikke kan iagttages.

Med sådanne effekter forstås effekter, som er uforsvarlige og ulovlige at være i besiddelse af, eller som kan true sikkerheden på anbringelsesstedet. Det kan f.eks. være effekter i form af euforiserende stoffer eller genstande som barberblade, knive eller andet, der kan bruges som våben. Undersøgelse af, om barnet eller den unge er i besiddelse af farlige genstande, kan ske både, når det antages, at barnet eller den unge vil bruge genstandene til at skade andre, og hvis det antages, at barnet eller den unge vil skade sig selv. Inden undersøgelsen iværksættes, skal barnet eller den unge altid høres og opfordres til af egen vilje at aflevere eventuelle effekter.

Undersøgelse af, hvilke effekter barnet eller den unge har i sin besiddelse i sit opholdsrum eller på sin person, skal desuden foretages så skånsomt som omstændighederne tillader, så barnet eller den unge i mindst muligt omfang oplever at blive krænket. Undersøgelsen må ikke have karakter af et uforholdsmæssigt indgreb, hvor det ubehag eller den krænkelser, som undersøgelsen må antages at forvolde, overstiger indgrebets formål.

Ved undersøgelse af et barns eller en ungs opholdsrum eller person skal der altid deltage mindst to ansatte. Kun hvis

særlige omstændigheder gør det nødvendigt, kan undersøgelsen gennemføres af en enkelt ansat. Der må ikke være andre børn og unge til stede under undersøgelsen af barnets eller den unges person eller opholdsrum.

Barnet eller den unge har inden undersøgelsen ret til, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsens § 15, stk. 3, at få oplyst årsagen til, at undersøgelsen iværksættes, medmindre særlige omstændigheder taler imod dette.

Magtanvendelsesbekendtgørelsens § 14 beskriver retningslinjerne ved undersøgelse af barnets eller den unges person. I forbindelse med undersøgelsen må der ikke ske indtrængen i det menneskelige legeme eller nogen egentlig beføling af legemet. Der må alene foretages klap uden på tøjet og foretages undersøgelse af lommer og sko. Dog kan barnet eller den unge blive bedt om at tage sit overtøj, hue og sko af. Undersøgelsen må kun undtagelsesvist foretages og overværes af personer af andet køn end barnet eller den unge selv, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsens § 14, stk. 2, og servicelovens § 123 a, stk. 5.

En undersøgelse af barnets eller den unges person kan kun foretages, hvis der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, der betyder, at ordensbestemmelser på institutionen ikke kan overholdes, eller at sikkerhedshensyn ikke kan iagttages, jf. servicelovens § 123 a og magtanvendelsesbekendtgørelsens § 12, stk. 1. I henhold til magtanvendelsesbekendtgørelsens § 13, stk. 2, og § 23, stk. 2, omfatter 'opholdsrum' såvel værelse, skabe eller andre rum, som barnet eller den unge råder over på anbringelsesstedet.

Hvis en undersøgelse af barnets eller den unges opholdsrum indebærer en gennemgang af pågældendes genstande, skal anbringelsesstedet, medmindre særlige omstændigheder taler imod dette, enten som udgangspunkt lade barnet eller den unge overvære undersøgelsen eller straks efter undersøgelsen give barnet eller den unge tilbud om at få gennemgået undersøgelsens resultater, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsens § 13, stk. 1. Med genstande i opholdsrummet henvises f.eks. til kommoder, opbevaringsbokse, tasker og poser.

Tilbuddet om gennemgang af resultaterne kan eventuelt gives skriftligt samtidig med en orientering om, at undersøgelsen har fundet sted.

Findes der effekter, som af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn findes uforsvarlige, kan anbringelsesstedets leder eller den, der bemyndiges dertil, træffe bestemmelse om tilbageholdelse af effekterne, jf. servicelovens § 123 a, stk. 6.

Anbringelsesstedet skal udfærdige en liste over de genstande, der tilbageholdes. Barnet eller den unge skal orienteres om hvilke genstande, der tilbageholdes. De bør meddeles en begrundelse for tilbageholdelsen og høres om årsagen til, at de opbevarer genstanden på deres værelse. Endvidere skal de have en kopi af listen over, hvilke genstande der tilbageholdes. Tilhører genstanden anbringelsesstedet, kan den umiddelbart inddrages, jf. bekendtgørelse om magtanven-

delse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet § 17, stk. 3.

De tilbageholdte genstande opbevares af anbringelsesstedet, med mindre der er tale om ulovlige genstande eller euforiserende stoffer, der skal afleveres til politiet. De tilbageholdte genstande udleveres ved udskrivning fra anbringelsesstedet. Ifølge servicelovens § 123 a, stk. 1, kan der på sikrede og særligt sikrede afdelinger foretages undersøgelse af barnets eller den unges opholdsrum for effekter, når barnet eller den unge anbringes, før og efter besøg samt før og efter fravær. Undersøgelsen kan finde sted, hvis det anses for nødvendigt for at sikre ordensbestemmelser og sikkerhedshensyn. Barnet eller den unge har ret til, inden undersøgelsen foretages, at få oplyst årsagen til undersøgelsen, medmindre særlige omstændigheder taler imod dette, jf. bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, jf. § 25, stk. 3. En undersøgelse ved anbringelse, besøg og fravær forudsætter ikke, at der skal være begrundet mistanke i forbindelse med undersøgelsen.

Hver gang, der iværksættes indgreb i den personlige frihed, skal indbegrebet registreres og indberettes til den kommunalbestyrelse eller det regionsråd, der fører tilsyn med anbringelsesstedet.

Formålet med registrering og indberetning er, at tilsynet kan kontrollere, at reglerne om magtanvendelse overholdes.

På baggrund af indberetningerne vurderer kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, om der er behov for påtale eller anden form for opfølgning. Tilsynet bør på baggrund af indberetningerne vurdere, om der er behov for at følge op på indberetningerne.

Målgruppen for reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i servicelovens kapitel 24 over for voksne samt i bekendtgørelse nr. 732 af 29. juni 2012 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven er voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp samt socialpædagogisk bistand m.v. efter servicelovens §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104 i samme lov, og som ikke samtykker, eller kan give informeret samtykke til en foranstaltning efter §§ 125-129 i samme lov. Bestemmelserne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten finder anvendelse i positivt afgrænsede tilfælde, og det overordnede formål med reglerne er at øge retssikkerheden for mennesker med nedsat psykisk funktionsevne.

Der er fastsat regler om udgang i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 200 af 25. marts 2004 om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller institution i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret. Efter denne bekendtgørelse træffes afgørelse om udgang fra institutionen for personer over den kriminelle laval-

der, der er anbragt i henhold til dom efter straffelovens § 68, § 69 og § 73.

Personer, der efter reglerne i retsplejeloven er anbragt i sikrede afdelinger efter servicelovens § 67, stk. 3, og boformer, jf. § 108 i samme lov, i stedet for varetægtsfængsling, er omfattet af reglerne i retsplejelovens § 771 og § 772, stk. 1, og stk. 2, 1. pkt., vedrørende besøg og brevveksling m.v.

Overvejelser bag lovforslaget

Der findes i reglerne på det sociale område ikke særskilt regulering om indgrebsmuligheder over for personer, der på grund af psykisk afvigelse ikke straffes, men i stedet i henhold til en strafferetlig afgørelse anbringes på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller en boform, jf. § 108 i samme lov, herunder på den særligt sikrede afdeling på Kofoedsminde, jf. § 16 i bekendtgørelse nr. 732 af 29. juni 2012 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven.

Efter serviceloven er det som udgangspunkt frivilligt, om en voksen vil opholde sig på en boform, jf. servicelovens § 108. Socialpædagogisk bistand og anden støtte efter serviceloven er et tilbud til borgerne, som det er op til borgeren selv, om den pågældende vil tage imod og samarbejde med det udførende personale om. Det gælder også for borgere, der modtager indsatsen i boformer, jf. servicelovens § 108.

Der er ikke på det sociale område regler om indgreb over for voksne personer, der giver mulighed for, at personalet på boformer, jf. § 108 serviceloven, kan undersøge den anbragtes bolig for våben eller overvåge den anbragtes brug af internet og telefon, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

For en mindre gruppe anbragte, hvor de pædagogiske redskaber ikke slår til, indebærer fraværet af særskilt regulering om indgrebsmuligheder i lovgivningen på det sociale område, at kommuner og det udførende personale ikke har de nødvendige redskaber til at kunne varetage ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder at forebygge eller forhindre kriminalitet. De foreslåede muligheder for indgreb har derfor til hovedformål at give kommuner og ansatte på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov, redskaber, der skal bidrage til at sikre, at den strafferetlige afgørelse kan udmøntes efter sit formål på det sociale område.

I forhold til personer under 18 år med eller uden nedsat psykisk funktionsevne, der er anbragt på et anbringelsessted, jf. § 66, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse, er der allerede en vidtgående adgang til at gribe ind over for børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted efter gældende ret, i lighed med de indgreb, der stilles forslag om i lovforslagets § 137 h-§ 137 i. Personer under 18 år medtages derfor ikke i lovforslagets

bestemmelser om adgang til at undersøge den anbragtes opholdsrum og ejendele, inddragelse af den anbragtes effekter, da dette allerede er muligt over for unge under 18 på, der er anbragt på et anbringelsessted efter servicelovens § 66, nr. 5 og 6.

I forhold til adgangen til at kunne aflåse den anbragtes bolig for natten, er der allerede efter gældende ret adgang til, at den kommunalbestyrelse eller det regionsråd, som driver institutionen, kan give tilladelse til, at børn og unges værelser på sikrede og særligt sikrede afdelinger kan aflåses om natten, jf. bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet § 19, stk. 3. Da der er tale om unge under 18 år, vurderes det, at der ikke skal være en videre adgang til at kunne aflåse værelser om natten, end hvad der allerede er hjemmel til på sikrede og særligt sikrede døgninstitutioner og afdelinger. Unge under 18 år medtages således ikke i lovforslagets § 137 j.

Formålet med bestemmelsen i lovforslagets § 137 g tager sigte på de situationer, hvor personer, der er anbragt på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformer, jf. § 108 i samme lov, anvender telefon og internet til kriminelle formål. Det kan for eksempel være i situationer, hvor den anbragte med pædofile hensigter kontakter børn over internettet. Det kan også være situationer, hvor den anbragte bruger telefonen til at bestille hash med videre salg for øje. Formålet med indgrebet efter lovforslagets § 137 g er således ikke at sikre barnets eller den unges sundhed eller udvikling, men derimod at sikre ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Efter gældende ret kan børn og unge-udvalget, såfremt det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, uden retskendelse træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation, herunder brug af mobiltelefon og internet med nærmere angivne personer uden for institutionen. Beskyttelseshensynet i bestemmelsen er således barnet eller den unge, og den afgørelse, som børn og -ungeudvalget træffer, relaterer sig til bestemte angivne personer, der allerede er kendt på forhånd. Det vurderes på den baggrund, at unge, der er anbragt på et anbringelsessted jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse, bør være omfattet af bestemmelsen i lovforslagets § 137 g, da der kan opstå situationer, hvor der er behov for at gribe ind over for den anbragte unge med det formål at sikre ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder at forebygge eller forhindre kriminalitet i form af at indskrænke den anbragte unges adgang til telefon og internet m.v.

Det er et hovedhensyn bag de foreslåede indgrebsmuligheder, at servicelovens værdier om f.eks. respekt for den enkeltes personlige integritet med forslaget forbliver uændrede. Reglerne om magtanvendelse i servicelovens kapitel 24 forbliver således med forslaget uændrede. Det er ligeledes et hovedhensyn, at de foreslåede indgreb ikke skal kunne gen-

nemtvinges af personalet på det sociale område under anvendelse af magt.

Da indgrebene efter forslaget udføres af personale på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov, er der er lagt vægt på, at den kommune, som efter forslaget træffer afgørelse om indgreb, skal være den samme kommune som den, der i forhold til den enkelte borger har pligt til at yde hjælp efter serviceloven.

Endelig er der lagt vægt på, at den anbragte skal have adgang til at kunne klage over afgørelserne i det administrative klagesystem, herunder med hjælp fra bl.a. en eventuel forældremyndighedsindehaver, værge eller bistandsværge og på, at der indføres regler om registrering og indberetning af indgrebene til den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, så oplysninger om indgreb bruges i kommunens løbende opfølgning på den sociale indsats, jf. servicelovens § 148, stk. 2, i forhold til den enkelte borger og i forbindelse med det personrettede tilsyn, § 148, stk. 1, i samme lov.

Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte et kapitel 24 a i serviceloven om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

Målgruppen for det foreslåede kapitel er personer med nedsat psykisk funktionsevne, der er anbragt på i en boform, jf. servicelovens § 108, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse i forbindelse med en straffesag.

Personer med eller uden nedsat psykisk funktionsevne er omfattet af forslagens § 137 g om indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon, hvis den pågældende er anbragt på et anbringelsessted, jf. § 66, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.

Det foreslås, at det er kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter §§ 9-9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, der skal træffe afgørelse om indgreb efter de foreslåede bestemmelser om indgreb i § 137 g-§ 137 j. Der indsættes dog en bestemmelse om, at lederen af anbringelsesstedet eller boformen og lederens stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt.

Der er med lovforslaget lagt vægt på, at reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i servicelovens kapitel 24 med lovforslaget skal forblive uændrede. Det betyder bl.a., at reglerne om magtanvendelse i kapitel 24 også er uændrede for personer med udviklingshæmning, der bor på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller på botilbud, jf. § 108 i samme lov, hvis ophold ikke skyldes en strafferetlig afgørelse, herunder også hvis der samme sted er anbragt personer i henhold til en

strafferetlig afgørelse. Tilsvarende er reglerne i kapitel 24 uændrede i forhold til de personer, hvis ophold skyldes en dom eller kendelse i forbindelse med en straffesag, bortset fra i de situationer, der vil være omfattet af det foreslåede kapitel 24 a.

Det foreslås i § 137 g, stk. 1, at kommunalbestyrelsen uden retskendelse kan træffe afgørelse om, at den anbragtes brug af telefon og internet skal påhøres eller overvåges, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Bestemmelsen tager sigte på at forhindre situationer, hvor anbragte går på internettet og f.eks. med pædofile hensigter kontakter børn og unge eller via internettet køber narkotika for at sælge det videre. Forslaget indebærer, at der skal være personale til stede hos den anbragte, når denne benytter internet eller telefon, mens indgrebet står på. Dette gælder, uanset hvor den anbragte befinder sig på anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, herunder også når den anbragte opholder sig i boligen eller på servicearealer m.v.

Udgangspunktet for bestemmelsen er de situationer, hvor den anbragte ikke efterkommer personalets pædagogiske indsats i forhold til at forebygge, at den anbragte bruger telefon og internet på en måde, der ikke harmonerer med anbringelsens kriminalpræventive formål.

Endvidere foreslås det i § 137 g, stk. 2, at kommunalbestyrelsen uden retskendelse kan træffe afgørelse om, at adgangen til telefon og internet kan afbrydes eller forhindres. Bestemmelsen tager blandt andet sigte på de situationer, hvor personalets overvågning af den anbragtes brug af telefon og internet ikke er tilstrækkelig til at opnå formålet vedrørende indgreb af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Adgangen kan f.eks. forhindres ved, at telefon og computer inddrages, tilbageholdes og opbevares forsvarligt låst inde, så den anbragte ikke længere har adgang til dette udstyr. I så fald skal der tillige træffes afgørelse efter den foreslåede § 137 i i forhold til personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt i en boform efter servicelovens § 108. Hvad angår personer under 18 år med eller uden nedsat psykisk funktionsevne, der er anbragt på et anbringelsessted, jf. § 66, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse, kan effekter tilbageholdes efter servicelovens § 123 a, stk. 6. I nogle tilfælde kan det dog være tilstrækkeligt at afkoble internetforbindelsen eller fjerne et taletidskort, og så skal den mindst indgribende foranstaltning vælges.

For at kunne gribe ind over for, at den anbragte har ejendele i sin besiddelse, som det skønnes nødvendigt at inddrage af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet, foreslås det i § 137 h, at kommunalbestyrelsen uden retskendelse kan træffe afgørelse om undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele.

Tilsvarende foreslås det i § 137 i, at kommunalbestyrelsen uden retskendelse kan træffe afgørelse om inddragelse af den anbragtes effekter, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Forslaget omfatter ikke hjemmel til, at personalet undersøger, hvilke genstande den pågældende har på sin person, hvis dette indebærer fysisk kontakt mellem den anbragte og undersøgeren. Personalet i boformen, jf. servicelovens § 108, må derfor kontakte politiet, hvis der er mistanke om, at den anbragte har genstande på sin person, som der skal gribes ind over for af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

For at håndhæve formålet med anbringelsen, herunder minere risikoen for at den anbragte forlader boformen, jf. servicelovens § 108, foreslås det i § 137 j, at kommunalbestyrelsen uden retskendelse kan træffe afgørelse om, at den anbragte kan låses inde i sin bolig om natten i bestemte tidsrum på maksimalt otte timer i perioden fra kl. 21.00 og kl. 8.00. Det er en betingelse for kommunalbestyrelsens afgørelse om aflåsning, at der er nærliggende risiko for, at den anbragte ellers vil forlade anbringelsesstedet eller boformen. I bestemmelsen er der indsat en række betingelser, der skal være opfyldt for, at indgrebet kan iværksættes, herunder at indgrebet skal være forsvarligt og ikke indebærer en sundhedsmæssig risiko for den anbragte.

Det foreslås, at indgrebene kan udføres af personalet på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov, der drives af kommuner, regioner eller private. Det bemærkes dog, at indgreb efter de foreslåede § 137 h - § 137 j alene omfatter boformer, jf. servicelovens § 108.

Efter forslaget kan den anbragte klage over afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen, lederen og lederens stedfortræder efter kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det foreslås endvidere, at en værge, bistandsværge, ægtefælle, pårørende, forældremyndighedsindehaver eller en anden repræsentant for den pågældende ligeledes kan klage over afgørelsen, når den pågældende ikke selv er i stand til at klage.

Hvad angår unge under 18 år, som er anbragt på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse, foreslås det at ændre servicelovens § 167, stk. 1, så afgørelse om indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon efter den foreslåede § 137 g kan indbringes af den unge selv for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Endelig foreslås det, at der indføres regler om registreringer og indberetninger af indgrebene til den kommune, der har pligt til at yde borgeren hjælp efter serviceloven, jf. §§ 9-9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og at den kommune eller region, der fører driftsorien-

teret tilsyn med anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformen, jf. § 108 i samme lov, orienteres om indgrebene.

Lovforslaget vil blive fulgt op af en række initiativer, der skal medvirke til at implementere den nye lovgivning. Socialstyrelsen vil således udarbejde en håndbog og afholde landsdækkende undervisningsdage om de nye regler, sagsforløb, forebyggende pædagogiske tiltag og metoder til risikovurderinger. Målgruppen er personale på de berørte bosteder og sagsbehandlere i kommunerne. Hertil kommer, at den vejledende rådgivning, der ydes af VISO i Socialstyrelsen, vil blive styrket, herunder omkring brugen af metoder til risikovurdering.

2.4. Kommunalbestyrelsens kriminalpræventive tilsyn

Gældende ret

Ifølge § 16 a, stk. 1, 1. pkt., i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 930 af 17. september 2012, skal kommunalbestyrelsen føre tilsyn med personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som i henhold til dom eller kendelse eller som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal undergives tilsyn af de sociale myndigheder. Det fremgår af straffelovens § 68, at tilsynet har til formål at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Overvejelser bag forslaget

Afgrænsningen af målgruppen i den gældende § 16 a, stk. 1, 1. pkt., er sprogligt mere snæver end den målgruppe, som kommunalbestyrelsen fører kriminalpræventivt tilsyn med i henhold til en strafferetlig afgørelse. Hertil kommer, at det kriminalpræventive formål med tilsynet ikke er eksplicit angivet i bestemmelsen. Det er ikke ønskeligt, at der er forskel mellem bestemmelsens ordlyd og det tilsyn, der skal føres i henhold til en strafferetlig afgørelse.

Den foreslåede ordning

Det foreslås at præcisere retssikkerhedslovens § 16 a, stk. 1, 1. pkt., så det tydeliggøres i bestemmelsen, at tilsynet har et kriminalpræventivt formål, som det fremgår af straffelovens § 68.

Det foreslås endvidere at præcisere målgruppen for tilsynet efter retssikkerhedslovens § 16 a, stk. 1, 1. pkt., så det kommer til at fremgå af bestemmelsen, at den omfatter den personkreds, som skal undergives tilsyn i henhold til en dom eller en kendelse.

Bestemmelsen omfatter ikke den personkreds, som Kriminalforsorgen fører tilsyn med, herunder personer under retspsykiatrien.

2.5. Evaluering

Der vil blive igangsat en evaluering af virkningerne af lovforslagets del 2 vedrørende etablering af delvis lukkede af-

delinger samt af lovforslagets del 3 om styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v. for de berørte borgere og kommunerne 2 år efter, at lovforslaget er trådt i kraft.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes i alt at betyde offentlige merudgifter på 2,9 mio. kr. i 2013, 6,5 mio. kr. i 2014 og 2015, 4,0 mio. kr. i 2016 og 1,5 mio. kr. i 2017 og frem. Heraf forventes de administrative merudgifter at udgøre 2,3 mio. kr. i 2013, 5,2 mio. kr. i 2014 og 2015, 2,7 mio. kr. i 2016 og 0,2 mio. kr. fra 2017 og frem.

Den styrkede indsats over for kriminelle og kriminalitets-truede børn forventes at betyde en samlet merudgift for det offentlige på 2,2 mio. kr. i 2013, 5,0 mio. kr. i 2014 og 2015 og 2,5 mio. kr. i 2016. Heraf forventes de statslige udgifter at udgøre 2,2 mio. kr. i 2013, 4,7 mio. kr. i 2014 og 2015 og 2,2 mio. kr. i 2016. De kommunale udgifter forventes at udgøre 0,3 mio. kr. årligt for årene 2014 til 2016. Finansierin-

gen af de offentlige merudgifter vil indgå i drøftelserne om satspuljen for 2014.

De samlede offentlige udgifter til den del af lovforslaget, der vedrører indgrebsmuligheder over for personer, der er anbragt på anbringelsessteder for børn og unge eller i boformer for voksne, i henhold til en strafferetlig afgørelse, forventes at blive 0,7 mio. kr. i 2013 og 1,5 mio. kr. fra 2014 og frem. Heraf forventes de statslige udgifter at udgøre 0,1 mio. kr. årligt i 2013 og 0,2 mio. kr. fra 2014 og frem, mens de kommunale udgifter forventes at udgøre 0,6 mio. kr. årligt i 2013 og 1,3 mio. kr. fra 2014 og frem.

I forbindelse med aftale om udmøntning af satspuljen for 2013 er der afsat en ramme på 5 mio. kr. årligt til dækning af initiativerne i lovforslaget vedrørende fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne.

Mio. kr. 2013-pl	2013	2014	2015	2016	2017 og frem
Styrket indsats over for børn og unge:					
Stat	2,2	5,0	5,0	2,5	
Kommuner	2,2	4,7	4,7	2,2	
	0,0	0,3	0,3	0,3	
Indgreb ved strafferetlig afgørelse					
Stat	0,7	1,5	1,5	1,5	1,5
Kommuner	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,6	1,3	1,3	1,3	1,3
Lovforslaget i alt	2,9	6,5	6,5	4,0	1,5
Heraf:					
Staten i alt	2,3	4,9	4,9	2,4	0,2
Kommuner i alt	0,6	1,6	1,6	1,6	1,3

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget indeholder ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt i høring hos 3F - Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Amnesty International, Ankestyrelsen, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børn og Familier, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Børns Vilkår, Civilstyrelsen, Danmarks Lærerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Handicapforbund, Dansk Industri, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Psykologforening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, FOA, Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker, Familienstyrelsen, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af ledere for sundhedsordninger for børn og unge i Danmark, Foreningen

af Offentlige Anklagere, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, ForældreLANDSforeningen, HK/kommunal, Institut for Menneskerettigheder, Kennedy Centret, KL, Kristelig Fagbevægelse, Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Opholdssteder og Skole- og Behandlingstilbud, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen BOPAM, Landforeningen

KRIM, Landsforeningen LEV, Landsorganisationen Skole og Forældre, Ligebehandlingsnævnet, Lægeforeningen, Lærernes Centralorganisation, Politidirektørforeningen, Politiforbundet i Danmark, Procesbevillingsnævnet, Red Barnet, Retslægerådet, Retssikkerhedsfonden, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Socialt Udsatte, Samtlige byretter, Socialpædagogernes Landsforbund, Socialt Lederforum, Statsforvaltningerne, TABUKA, Ungdommens Vel, Ungdomsringen, Vestre Landsret og Østre Landsret.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner		2,9 mio. kr. i 2013, 6,5 mio. kr. i 2014 og 2015, 4,0 mio. kr. i 2016 og 1,5 mio. kr. i 2017 og frem. Heraf udgør de kommunale merudgifter 0,6 mio. kr. i 2013, 1,3 mio. kr. i 2014-2016 og 1,3 mio. kr. fra 2017 og frem. De statslige merudgifter udgør 2,3 mio. kr. i 2013, 4,9 mio. kr. i 2014 og 2015, 2,4 mio. kr. i 2016 og 0,2 mio. kr. fra 2017 og frem.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner		Af de samlede økonomiske konsekvenser forventes de administrative konsekvenser at udgøre 2,3 mio. kr. i 2013, 5,2 mio. kr. i 2014 og 2015, 2,7 mio. kr. i 2016 og 0,2 mio. kr. i 2017 og frem. Heraf udgør de kommunale merudgifter 0,3 mio. kr. i 2014 til 2016. De statslige merudgifter udgør 2,3 mio. kr. i 2013, 4,9 mio. kr. i 2014-2015, 2,4 mio. kr. i 2016 og 0,2 mio. kr. fra 2017 og frem.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet		Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet		Ingen
Miljømæssige konsekvenser		Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne		Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

VISO's rådgivning efter servicelovens § 13, stk. 6, samt kravet om en plan for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet efter servicelovens § 19, stk. 3, er udtryk for en særlig indsats, der skal sætte et afgrænset og specifikt fokus på indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge, hvorfor bestemmelserne herom efter en periode skal ophøre.

Jf. lovforslagets § 3 bemyndiges social- og integrationsministeren til at fastsætte tidspunktet for bestemmelsernes ophæ-

velse. Det forventes, at bestemmelserne skal ophøre pr. 1. juli 2016.

Til nr. 2

For at kvalitetssikre kommunernes indsats over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge under 18 år foreslås det, at Ankestyrelsen til og med den. 30. juni 2016 løbende i sin virksomhed, herunder ved gennemgang af et antal konkrete sager, følger kommunernes indsats over for børn eller unge, der mistænkes for eller har begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. Det foreslås endvidere, at politiet efter anmodning fra Ankestyrelsen skriftligt orienterer om konkrete underretninger til kommunerne vedrørende børn og unge, der mistænkes for at

have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet

Som led i gennemgangen af konkrete sager kan Ankestyrelsen indhente alle sagens akter, herunder den foreløbige handleplan i medfør af § 57 c, stk. 2, og på den baggrund vurdere, om kommunen har håndteret sagen i henhold til lovgivningen. Ankestyrelsen kan behandle de konkrete sager, som gennemgås som led i den løbende kontrol efter § 65, hvis Ankestyrelsen vurderer, at kommunen i de konkrete sager ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Hvis kommunen ikke har behandlet sagerne i henhold til lovgivningen, kan Ankestyrelsen i henhold til reglerne om Ankestyrelsens egendrift beføjelse, som følger af § 65 i serviceloven, pålægge kommunen dette. I tilfælde, hvor den løbende kontrol viser særlige faglige og indholdsmæssige udfordringer i enkelte kommuner, kan Ankestyrelsen henvise kommunerne til vejledende rådgivning hos VISO.

Orienteringen om underretninger fra politiet skal indeholde de nødvendige oplysninger til identifikation i kommunen, dvs. barnets/den unges cpr. nummer, dato for politiets underretning og den kommune, som underretningen er sendt til, barnets eller den unges adresse, dato for, hvornår politiet har sendt mail til kommunen om sagen, underretningsmetoden til kommunen, den person i kommunen, der er underrettet, samt status hos politiet.

Idet Ankestyrelsens kontrol og kvalitetssikring sammen med muligheden for rådgivning hos VISO efter § 13, stk. 6, og kravet om en plan for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet efter § 19, stk. 3, er udtryk for en særlig indsats, der skal sætte et afgrænset og specifikt fokus på indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge, foreslås det, at Ankestyrelsen løbende følger kommunernes indsats til og med den 30. juni 2016.

Til nr. 3-8

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 8-10.

Til nr. 9

Den foreslåede bestemmelse giver adgang til, at der kan oprettes delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, der er målrettet adfærdsvanskelige unge. Det fastholdes, at målgruppen for delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner er børn og unge mellem 12 og 17 år, og at de delvis lukkede afdelinger alene må anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller at barnet eller den unge kan fastholdes fysisk, og der er risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminel adfærd hos barnet eller den unge, misbrugsproblemer hos barnet eller den unge, eller andre adfærd- eller tilpæningsproblemer. Forslaget sikrer således, at der kan etableres delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner i lighed

med, hvad der allerede gælder for delvis lukkede døgninstitutioner i dag.

Den delvis lukkede afdeling på døgninstitutionen skal godkendes særskilt, så det sikres, at kommunen i godkendelsen forholder sig til både personalets forudsætninger for at anvende de øgede muligheder for at anvende magt, og til hvorvidt institutionens fysiske rammer understøtter dette.

I forbindelse med den fysiske indretning af den delvis lukkede afdeling på døgninstitution skal det sikres, at de øgede muligheder for fast- og tilbageholdelse ikke rammer de øvrige børn og unge på døgninstitutionen.

Den stedlige kommune skal således sikre, at de fysiske rammer er i orden, herunder at det kun er børn og unge, over for hvem der er truffet en afgørelse om tilbageholdelse på op til 5 dage af gangen, som rent faktisk tilbageholdes. Dette gøres ved at skabe en tydelig fysisk adskillelse fra de øvrige lokaliteter på døgninstitutionen af hensyn til de øvrige børn og unge, der opholder sig på døgninstitutionen. Der må således ikke være tvivl om, hvorvidt man opholder sig på en åben døgninstitution eller en delvis lukket afdeling.

Det er op til den enkelte kommune at vurdere, hvor mange pladser der er behov for på den delvis lukkede afdeling på døgninstitutionen. I perioder med tomme pladser kan kommunalbestyrelsen anvende den delvis lukkede afdeling som "åbne pladser", med det formål at undgå tomme pladser. I sådanne situationer er det dog afgørende, at der ikke er aflåste døre og vinduer på afdelingen.

Til nr. 10-12

De foreslåede bestemmelser i stk. 2, 3 og 6 sikrer, at de regler, der allerede er gældende i dag for delvis lukkede døgninstitutioner, også vil gælde delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner.

For at sikre de unges retssikkerhed foreslås det derfor, at det fortsat er børn og unge-udvalget, som skal træffe afgørelse om, at den unge kan fastholdes og tilbageholdes på en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, og at social- og integrationsministeren også fastsætter nærmere regler for anbringelse på og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede afdelinger på en døgninstitution.

Til nr. 13

Til § 137 e

Til stk. 1

Med det foreslåede kapitel 24 a kan kommunalbestyrelsen uden retskendelse træffe afgørelse om indgreb efter forslagets § 137 g-§ 137 j, som udføres over for personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt i en boform, jf. servicelovens § 108.

Det foreslåede kapitel omfatter dels personer, der er anbragt i henhold til en dom, jf. straffelovens § 68, § 69 og § 73,

dels varetægtsarrestanter, der er anbragt, jf. retsplejelovens § 765 i en boform, jf. servicelovens § 108.

Målgruppen er personer med domstype 1 til og med 4, der er beskrevet under punkt 7.5. i Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/2007, og som er nærmere omtalt under de almindelige bemærkninger under punkt 2.3. i afsnittet under gældende ret. Personer med domstype 5 i Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/2007, dvs. med dom til tilsyn af kommunen, således at den domfældte efterkommer tilsynsmyndighedernes bestemmelse om ophold og arbejde, er ikke omfattet af det foreslåede kapitel.

Psykisk afvigende kriminelle, der i henhold til en strafferetlig afgørelse har en foranstaltning, der udmøntes af det psykiatriske sundhedssystem under regionerne og af Kriminalforsorgen, er ikke omfattet af det foreslåede kapitel.

Med forslaget forbliver servicelovens kapitel 24 om magtændelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten uændret. Formålet med det foreslåede kapitel 24 a er således alene at indføre de indgrebsmuligheder, der fremgår af de foreslåede bestemmelser i § 137 g-§ 137 i, over for den mindre gruppe af personer, hvis ophold i en boform, jf. servicelovens § 108, skyldes en afgørelse truffet i forbindelse med en straffesag.

Til stk. 2

Det foreslås, at personer med eller uden psykisk nedsat funktionsevne skal være omfattet af den foreslåede bestemmelse om indgreb i § 137 g, hvis opholdet på et anbringelsessted efter servicelovens § 66, nr. 5 og 6, er led i afsoning, jf. en idømt foranstaltning efter straffeloven, opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling, jf. retsplejelovens § 765, eller opholdet er led i en idømt foranstaltning, jf. straffelovens § 74 a.

Til stk. 3

Personer, hvis ophold på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller en boform, jf. § 108 i samme lov, ikke skyldes en strafferetlig afgørelse, er ikke omfattet af det foreslåede kapitel 24 a. Stk. 3 fastslår, at reglerne heller ikke finder anvendelse over for personer, der bliver boende på anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, efter at foranstaltningen er ophævet.

Til § 137 f

Til stk. 1

Myndighedsansvaret på det sociale område i forhold til den enkelte borger er hos kommunalbestyrelsen. Det fremgår således af servicelovens § 3, stk. 1, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter denne lov. Dette gælder også i forhold til reglerne efter det foreslåede kapitel 24 a

Af hensyn til at sikre sammenhæng mellem, hvilken kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 a i retssikker-

hedsloven, i forhold til den enkelte anbragte, og den kommune, der træffer afgørelse om indgreb efter det foreslåede kapitel 24 a, foreslås det, at den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter den sociale lovgivning, jf. §§ 9-9 a i retssikkerhedsloven i forhold til den enkelte anbragte, også er den myndighed, der efter forslaget træffer afgørelse om indgreb.

Hvis borgeren f.eks. i forbindelse med kommunens afgørelse om udmøntning af den strafferetlige afgørelse er flyttet med medvirken fra sin opholdskommune til en boform, jf. servicelovens § 108, i en anden kommune, vil borgeren som udgangspunkt efter ikrafttræden af lov nr. 550 af 26. maj 2010 om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om social service (Sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar på det specialiserede socialområde) bevare denne kommune som handlekommune efter bl.a. den sociale lovgivning og dermed også i forhold til reglerne i det foreslåede kapitel 24 a.

Afgørelsen af, hvilken kommune, der er handlekommune i forhold til de nye indgrebsmuligheder, skal derfor træffes på baggrund af reglerne i retssikkerhedslovens §§ 9-9 a, herunder på baggrund af de ændringer, der blev indført med lov nr. 550 af 26. maj 2010 og de beslutninger om delegation, som borgerens oprindelige opholdskommune måtte have truffet i forhold til den enkelte borger, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 9. Det fremgår af § 9, stk. 9, i retssikkerhedsloven, at kommunalbestyrelsen i en kommune, der efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, har pligt til at yde hjælp til en person efter serviceloven, efter aftale med borgerens opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i samme lov, kan bemyndige denne til helt eller delvis at varetage udøvelsen af sine opgaver i forhold til den pågældende.

Afgørelse om indgreb, jf. de foreslåede § 137 g-§ 137 j, kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, hvilket fremgår af den foreslåede § 137 l, stk. 1.

Til stk. 2

Den foreslåede bestemmelse i § 137 f, stk. 2, sikrer, at lederen af anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, og dennes stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser efter de foreslåede bestemmelser, som af hensyn til det øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i kommunalbestyrelsen.

Bestemmelsens anvendelsesområde er alene de konkrete situationer, hvor det er nødvendigt med det samme at træffe afgørelse om indgreb efter det foreslåede kapitel 24 a. Den foreslåede bestemmelse tager bl.a. sigte på en situation, hvor der er nærliggende risiko for, at den anbragte på en boform, jf. servicelovens § 108, vil forlade boformen uden tilladelse om natten, hvor der er behov for at træffe afgørelse, jf. den foreslåede § 137 j. Den foreslåede bestemmelse tager endvidere sigte på en situation, hvor den anbragte på anbringel-

sesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, med pædofile hensigter kontakter børn over internettet, og hvor øjemedet forspildes, hvis der ikke kan gribes hurtigt ind.

Hvornår en sag er uopsættelig afhænger af den konkrete situation. Et indgreb er uopsætteligt, hvis formålet med indgrebet vil forspildes. Hvis indgrebet ikke fortages, kan øjemedet, afhængig af den konkrete situation, forspildes.

Hvis en anbragt har tændstikker eller knive på værelset og tidligere har anvendt sådanne genstande til at begå kriminalitet, kan formålet med indgrebsbestemmelserne afhængig af den konkrete situation kun nås, hvis der kan træffes en afgørelse, mens situationen er aktuell. Uopsættelige situationer kan opstå om aftenen og i weekender, hvis der ikke er mulighed for, at lederen, lederens stedfortræder eller personalet på anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, kan tilvejebringe kommunens afgørelse om indgrebet, uden at øjemedet forspildes. Den foreløbige afgørelse om indgreb må ikke være mere indgribende, end formålet tilsiger og skal bringes til ophør, når betingelserne for at iværksætte indgrebet ikke længere er til stede.

Afgørelser om foreløbige indgreb efter denne bestemmelse skal registreres og indberettes, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 137 m.

Til stk. 3

Den foreslåede bestemmelse sikrer, at afgørelser, der træffes, jf. § 137 g-§ 137 j, snarest muligt efter iværksættelsen af afgørelsen forelægges til godkendelse i kommunalbestyrelsen. Lederen af anbringelsesstedet eller boformen og lederens stedfortræder kan således have truffet en beslutning om indgreb, som efterfølgende underkendes af kommunalbestyrelsen.

Det fremgår af bestemmelsen i den foreslåede § 137 l, stk. 1, at afgørelser om indgreb, jf. § 137 g-§ 137 j, kan påklages til det sociale nævn efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Pligten til at genvurdere sagen, jf. § 66 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, påhviler kommunalbestyrelsen.

Til stk. 4

Efter servicelovens § 4, stk. 2, opfylder kommunalbestyrelsen sit forsyningsansvar efter servicelovens § 3, stk. 1, ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud. Med den foreslåede bestemmelse i stk. 4 fastslås det, at indgreb efter det foreslåede kapitel 24 a kan udføres af ansatte på kommunale, regionale og private anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov. Med forslaget er der således parallellitet imellem, hvilke leverandører, borgernes handlekommune kan samarbejde med i forhold til at løfte sit

forsyningsansvar på det sociale område, og hvem, der kan udføre indgreb efter det foreslåede kapitel.

Myndighedsansvaret for opgaverne efter det foreslåede kapitel 24 a påhviler i forhold til den enkelte borger kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Driftsherren har ansvaret for at sikre, at der er et kvalificeret personale.

Lederen af anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, har imidlertid en ledelsesopgave i forhold til at vejlede personalet om det pædagogiske og retlige handlerum i forbindelse med anvendelsen af bestemmelserne efter det foreslåede kapitel 24 a.

Endelig er det en ledelsesopgave at udstikke rammer for, hvordan indgrebsmulighederne i forhold til den enkelte anbragte skal anvendes på baggrund af den afgørelse, som kommunalbestyrelsen, lederen eller lederens stedfortræder har truffet efter stk. 1-3.

Socialstyrelsen vil i forbindelse med implementeringen af lovforslaget afholde undervisningsdage, hvor der bl.a. introduceres til metoder om risikovurdering. Endelig vil Socialstyrelsen udarbejde en håndbog om de nye regler, hvor der ligeledes introduceres til risikovurderingsmetoder, og som kan være handlings- og refleksionsanvisende i det daglige arbejde på kommunale, regionale og private anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov, hvor der bor personer, der er anbragt i henhold til en dom eller kendelse i en straffesag.

Til stk. 5

Den foreslåede bestemmelse er en fastsættelse i det foreslåede kapitel 24 a af, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en afgørelse efter det foreslåede stk. 1 og lederen af anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, og lederens stedfortræder i forbindelse med en afgørelse efter det foreslåede stk. 2, er forpligtet til at vælge det mindst indgribende initiativ, hvis det er tilstrækkeligt til at opnå formålet. Bestemmelsen svarer til det almindelige forvaltningsretlige princip om proportionalitet, hvorefter et indgreb skal være nødvendigt og forholdsmæssigt, dvs. kun må anvendes i det omfang, det står i rimeligt forhold til det mål, som forfølges.

Lederens og lederens stedfortræders afgørelser skal ifølge foreslåede bestemmelse i stk. 3 snarest muligt efter iværksættelsen af deres afgørelser forelægges til godkendelse hos kommunalbestyrelsen, jf. det foreslåede stk.1.

Hvis en pædagogisk indsats uden indgreb er tilstrækkelig til at opnå det formål, som et indgreb skulle opnå, er betingelserne for at iværksætte indgreb efter det foreslåede kapitel 24 a ikke opfyldt.

Kommuner, regioner og anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov, kan få vejledende socialfaglig og pædagogisk rådgivning med et kriminalpræventivt sigte hos VISO i Socialstyrelsen om blandt andet metoder til risikovurdering, jf. § 13 i serviceloven.

Til § 137 g

Til stk. 1

Den foreslåede bestemmelse omfatter personer, der er anbragt på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformer, jf. § 108 i samme lov, i henhold til en strafferetlig afgørelse, herunder på den særligt sikrede afdeling på Kofoedsminde.

Det foreslås, at der uden retskendelse kan træffes afgørelse om, at den anbragtes brug af telefon i konkrete tilfælde skal påhøres eller overvåges. Det er en betingelse for at iværksætte indgreb efter det foreslåede stk. 1, at indgrebet skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Ifølge det foreslåede § 137 f, stk. 5, er det tillige en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer.

Bestemmelsen tager sigte på de situationer, hvor personer, der er anbragt på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformer, jf. § 108 i samme lov, anvender telefon og internet til kriminelle formål. Det kan for eksempel være i situationer, hvor den anbragte med pædofile hensigter kontakter børn over internettet. Det kan også være situationer, hvor den anbragte bruger telefonen til at bestille hash med videresalg for øje. Bestemmelsen kan også anvendes, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Hvis en overvågning af den anbragtes brug af telefon og internet, herunder i kombination med en socialpædagogisk indsats, hvor den pågældende påvirkes til at undlade at bruge telefon og internet, ikke er tilstrækkelig til at opnå formålet, kan den foreslåede bestemmelse i § 137 g, stk. 2, anvendes, hvis betingelserne for brug af stk. 2 er opfyldt.

Af den foreslåede § 137 f, stk. 2, fremgår, at lederen og lederens stedfortræder kan træffe afgørelse om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelsen af indgrebet er uopsætteligt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Det bemærkes, at lovforslaget ikke giver personalet mulighed for at gennemtvinge de foreslåede indgreb under anvendelse af magt. Hvis den anbragte modsætter sig indgrebet på en sådan måde, at dette ikke kan udføres uden anvendelse af magt, må personalet således om nødvendigt tilkalde politiet med henblik på at lade indgrebet gennemføres ved politiets foranstaltning.

Forældremyndighedsindehaveren skal orienteres straks, når der iværksættes et indgreb efter den foreslåede § 137 g over for en person under 18 år.

Til stk. 2

Den foreslåede bestemmelse omfatter personer, der er anbragt på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformer, jf. § 108 i samme lov, i henhold til en strafferetlig afgørelse, herunder på den særligt sikrede afdeling på Kofoedsminde.

Ifølge det foreslåede stykke stk. 5 i § 137 f er det en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer. Hvis det ikke er muligt at få den anbragte til at stoppe brugen af telefon og internet til kriminelle med indgrebet efter stk. 1, giver det foreslåede stk. 2 mulighed for, at der uden retskendelse kan træffes afgørelse om, at adgangen til telefon og internet kan afbrydes eller forhindres.

Af den foreslåede § 137 f, stk. 2, fremgår, at kommunalbestyrelsen kan bemyndige lederen af anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, til at træffe afgørelse om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelsen af indgrebet er uopsætteligt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Hvis den anbragte modsætter sig indgrebet på en sådan måde, at dette ikke kan udføres uden anvendelse af magt, må personalet således om nødvendigt tilkalde politiet med henblik på at lade indgrebet gennemføres ved politiets foranstaltning.

Til stk. 3

Af hensyn til den anbragtes retssikkerhed kan den anbragtes kommunikation med offentlige myndigheder, advokater, værger eller bistandsværger dog hverken påhøres, overvåges, afbrydes eller forhindres.

Til § 137 h

Den foreslåede bestemmelse omfatter personer, der er anbragt i boformer, jf. servicelovens § 108, i henhold til en strafferetlig afgørelse, herunder på den særligt sikrede afdeling på Kofoedsminde.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at der uden retskendelse kan træffes afgørelse om undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Bestemmelsen skaber mulighed for, at personalet undersøger den anbragtes opholdsrum, beklædning og tasker for f.eks. våben, tændstikker, lightere og andre genstande, hvis der er truffet afgørelse herom efter § 137 f.

Bestemmelsen indeholder ikke hjemmel til at foretage kropsvisitation, og forslaget giver ikke personalet mulighed

for at gennemtvinge de foreslåede indgreb under anvendelse af magt. Hvis den anbragte modsætter sig indgrebet på en sådan måde, at dette ikke kan udføres uden anvendelse af magt, må personalet således om nødvendigt tilkalde politiet med henblik på at lade indgrebet gennemføres ved politiets foranstaltning.

Af hensyn til den anbragte og personalets retssikkerhed skal der altid deltage mindst to ansatte ved undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele.

Ifølge det foreslåede § 137 f, stk. 5, er det en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer. Der kan således alene foretages indgreb, når den socialpædagogiske indsats ikke slår til.

Til § 137 i

Til stk. 1

Den foreslåede bestemmelse omfatter personer, der er anbragt i boformer, jf. servicelovens § 108, i henhold til en strafferetlig afgørelse, herunder på den særligt sikrede afdeling på Koføedsminde.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at der uden retskendelse kan træffes afgørelse om inddragelse af effekter, der er i den anbragtes besiddelse, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Bestemmelsen skaber mulighed for, at personalet inddrager f.eks. våben, tændstikker, lightere og andre genstande, hvis der er truffet afgørelse herom efter § 137 f. Hvis der ved en undersøgelse af den anbragtes opholdsrum efter den foreslåede § 137 h findes en almindelig brødkniv eller en lighter, kan den inddrages, hvis der i forhold til den anbragte er truffet afgørelse efter § 137 i herom. Bestemmelsens anvendelsesområde kan også være situationer, hvor der er iværksat et indgreb efter § 137 g, stk. 2, hvor det efterfølgende kan være nødvendigt at tilbageholde telefon og computerudstyr af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Ifølge det foreslåede § 137 f, stk. 5, er det en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer. Der kan således alene foretages indgreb, når den socialpædagogiske indsats ikke slår til.

Til stk. 2

Den foreslåede bestemmelse sikrer, at den anbragte orienteres om, hvilke effekter der er inddraget.

Til § 137 j

Til stk. 1

Den foreslåede bestemmelse omfatter personer, der er anbragt i boformer, jf. servicelovens § 108, i henhold til en af-

gørelse truffet i forbindelse med en straffesag, herunder på den særligt sikrede afdeling på boformen Koføedsminde. Bestemmelsen omfatter dels personer, der er anbragt på baggrund af en kendelse truffet i forbindelse med en straffesag, dels personer, der anbragt i henhold til domstype 1-4, jf. punkt 7.5. i Rigsadvokatens meddelelse 5/2007.

Bestemmelsens anvendelsesområde er tilfælde, hvor der er risiko for, at den anbragte vil forlade boformen, jf. servicelovens 108, uden tilladelse.

Formålet med en anbringelse på en boform, jf. servicelovens § 108, i henhold en afgørelse truffet i forbindelse med en straffesag er at forebygge lovovertrædelser. Den anbragte er som led i den strafferetlige afgørelse frihedsberøvet og må kun forlade boformen med særlig tilladelse. Bestemmelsen finder således også anvendelse på tilfælde, hvor der ikke er nærliggende risiko for, at den pågældende vil begå kriminalitet under undvigelsen.

Der er fastsat regler om tilladelse til udgang i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 200 af 25. marts 2004 om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller institution i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret. Bekendtgørelsen omfatter personer over den kriminelle lavalder. Efter denne bekendtgørelse træffes afgørelse om udgang for personer over den kriminelle lavalder, der er anbragt i henhold til dom efter straffelovens § 68, § 69 og § 73.

Der er fastsat regler om særlige sikkerhedsforanstaltninger i boformer i § 16 i bekendtgørelse nr. 732 af 29. juni 2012 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven. Det er alene personer med domstype 1 og 2, der anbringes på en særligt sikret afdeling, jf. punkt 7.5. i Rigsadvokatens meddelelse 5/2007. En særligt sikret afdeling, jf. § 16 i bekendtgørelse nr. 732 af 29. juni 2012 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven, er omfattet af den foreslåede § 137 j.

Ifølge det foreslåede § 137 f, stk. 5, er det en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer. Der kan således alene foretages indgreb, når den socialpædagogiske indsats ikke slår til.

Til stk. 2

I forbindelse med afgørelse om indgreb efter den foreslåede bestemmelse skal der i hvert enkelt tilfælde tages stilling til, om samtlige betingelser, der er nævnt i det foreslåede stk. 2 er opfyldt. Hvis samtlige betingelser ikke er opfyldt, kan indgrebet ikke iværksættes.

Til § 137 k

Til stk. 1

Efter den foreslåede bestemmelse skal iværksatte indgreb straks bringes til ophør, når betingelserne herfor ikke længe er til stede. Bestemmelsen svarer til det almindelige forvaltningsretlige princip om nødvendighed, hvorefter et indgreb over for borgerne ikke må være mere indgribende, end hvad der er nødvendigt. Indgreb, jf. de foreslåede § 137 g-§ 137 i, kan opretholdes så længe, det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Indgreb, jf. den foreslåede § 137 j, kan opretholdes så længe, der er nærliggende risiko for, at den anbragte ellers vil undvige fra boformen.

Bestemmelsen svarer til det almindelige forvaltningsretlige princip om proportionalitet, hvorefter et indgreb skal være nødvendigt og forholdsmæssigt, dvs. kun må anvendes i det omfang, det står i rimeligt forhold til det mål, som forfølges.

Kommuner, regioner og anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov, kan få vejledende socialfaglig og pædagogisk rådgivning med et kriminalpræventivt sigte hos VISO i Socialstyrelsen om blandt andet metoder til risikovurdering, jf. § 13 i serviceloven.

Til stk. 2

Den foreslåede bestemmelse skal bidrage til at sikre, at iværksatte indgreb bringes til ophør, når betingelserne for, at de kunne iværksættes, ikke længere er til stede.

Til § 137 l

Til stk. 1

Den foreslåede bestemmelse sikrer, at de almindelige regler om klageadgang til det sociale nævn for afgørelser efter serviceloven finder anvendelse for afgørelser omfattet af lovforslaget.

Foreløbige afgørelser truffet af lederen samt dennes stedfortræder forelægges til godkendelse i kommunalbestyrelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 137 f, stk. 2.

Klageinstansen vil blandt andet kunne tage stilling til, om betingelserne for at kunne iværksætte indgreb, jf. de foreslåede bestemmelser i § 137 g-137 j, er til stede.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til servicelovens § 133, stk. 4, vedrørende klager efter lovens §§ 125, 126, 126 a, 127, 128 og 137 b og 137 c, stk. 2. Det fremgår af bestemmelsen, at bistandsværger, der er reguleret i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 947 af 24. september 2009 om bistandsværger, samt forældremyndighedsindehavere kan klage over afgørelsen. Bestemmelsen tilgodeser et ønske om at sikre retssikkerheden for personer, der ikke selv er i stand til klage.

Kommunalbestyrelsen skal, jf. servicelovens § 82, stk. 2, påse, om der er pårørende eller andre, der kan inddrages i varetagelsen af interesserne for en voksen med betydelig nedsat psykisk funktionsevne. Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der er behov for at bede statsforvaltningen om bestikke en værge efter værgemålsloven.

Ifølge servicelovens § 47 skal kommunalbestyrelsen overveje, hvordan der ske en systematisk inddragelse af børns og unges familie og netværk, da dette er et vigtigt grundlag for at nå formålet med indsatsen.

Til § 137 m

Til stk. 1

I den foreslåede § 137 m, stk. 1, fastsættes regler om registrering og indberetning af indgreb til den kommunalbestyrelse, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, jf. §§ 9-9 a, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Den foreslåede bestemmelse svarer til de krav, der stilles til registrering og indberetning af indgreb efter § 41 i bekendtgørelse nr. 18 af 15. januar 2013 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, hvor indberetningerne dog sendes til det regionsråd eller den kommunalbestyrelse, der fører driftsorienteret tilsyn. Efter det foreslåede stk. 1, skal indberetningerne imidlertid sendes af lederen eller dennes stedfortræder af anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, til den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, jf. §§ 9-9 a, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og som udmønter foranstaltningen i henhold til den strafferetlige afgørelse.

Oplysningerne i registreringerne og indberetningerne er centrale i forbindelse med kommunalbestyrelsens løbende opfølgning på indsatsen, jf. servicelovens § 148, stk. 2, og det kriminalpræventive tilsyn, jf. § 16 a, stk. 1, 1. pkt., i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område i forhold til den enkelte anbragte. Oplysningerne kan tillige anvendes i forbindelse med den strafferetlige opfølgning, jf. straffelovens § 72.

Til stk. 2

Den foreslåede bestemmelse sikrer, at den anbragte, som indgrebet har været rettet imod, skal gøres bekendt med registreringen, så den anbragte i den forbindelse får mulighed for selv at redegøre for sin opfattelse af forløbet. Den anbragtes redegørelse skal fremgå af registreringen.

Til stk. 3

Af hensyn til varetagelsen af opgaven med at føre et driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, foreslås det, at lederen eller dennes stedfortræder orienterer det regionsråd, jf. servicelovens § 5, stk. 7, eller den kommunalbestyrelse,

jf. § 148 a i samme lov, som fører driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet eller boformen, om indgrebene.

Til nr. 14

Den foreslåede bestemmelse i § 167, stk. 1, nr. 8, sikrer, at unge, der er anbragt på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, i henhold til en dom eller kendelse, jf. § 137 e, stk. 2, kan klage over den afgørelse, der bliver truffet, jf. lovforslagets § 137 g, efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Til § 2

Til nr. 1

De foreslåede sproglige ændringer har til formål at tydeliggøre bestemmelsen i forhold til målgruppebeskrivelsen for bestemmelsen og det kriminalpræventive formål med kommunalbestyrelsens særlige tilsyn. Den foreslåede ændring indebærer ikke en ændring af retstilstanden.

Udover det kriminalpræventive personrettede tilsyn, jf. § 16 a, stk. 1, 1. pkt., i retssikkerhedsloven, fører kommunalbestyrelsen ifølge servicelovens 148, stk. 1, personrettet tilsyn

med de tilbud, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, jf. servicelovens § 3, stk. 1. Det er kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, jf. §§ 9-9 a i retssikkerhedsloven, der har pligt til at føre tilsyn efter servicelovens § 148, stk. 1, og retssikkerhedslovens § 16 a, stk. 1, 1. pkt., i forhold til den enkelte borger. Kommunalbestyrelsen i samme kommune skal endvidere, jf. servicelovens § 148, stk. 2, løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp.

Til § 3

Til stk. 1

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Til stk. 2

Det foreslås, at social- og integrationsministeren bemyndiges til at fastsætte tidspunktet for ikrafttræden af § 13, stk. 6, § 19, stk. 3, og § 65 a. Det forventes, at bestemmelserne skal ophøre pr. 1. juli 2016.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 810 af 19. juli 2012, som ændret ved § 12 i lov nr. 1380 af 23. september 2012 og § 1 i lov nr. 1400 af 23. december 2012, foretages følgende ændringer:

§ 65 a. Politiet orienterer hvert år skriftligt Ankestyrelsen om i alt 300 repræsentativt udvalgte underretninger til kommunerne vedrørende børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. I de udvalgte 300 sager gennemgår Ankestyrelsen kommunens indsats over for barnet eller den unge.

§ 66. Anbringelsessteder for børn og unge kan være

- 1) plejefamilier, jf. § 142, stk. 1,
- 2) kommunale plejefamilier, jf. § 142, stk. 1,
- 3) netværksplejefamilier, jf. § 142, stk. 2,
- 4) egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 142, stk. 6,
- 5) opholdssteder for børn og unge, jf. § 142, stk. 7, eller
- 6) døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, jf. § 67.

§ 67. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner herunder delvis lukkede døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal herunder sørge for, at der på institutionerne er det nødvendige antal pladser og mulighed for ambulante behandling.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for at blive anbragt uden for hjemmet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på sikrede døgninstitutioner.

Stk. 4. Døgninstitutioner kan oprettes og drives af en kommune, jf. § 4, af en region, jf. § 5, eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med.

§ 72. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand under en sag om

1. § 13, stk. 6, og § 19, stk. 3, ophæves. I § 13 bliver stk. 7-9 herefter stk. 6-8, og i § 19 bliver stk. 4 til stk. 3.

2. § 65 a affattes således:

»§ 65 a. Ankestyrelsen følger til og med den 30. juni 2006 løbende i sin virksomhed, herunder ved gennemgang af et antal konkrete sager, kommunernes indsats over for børn og unge, der mistænkes for eller har begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. Politiet orienterer efter anmodning fra Ankestyrelsen skriftligt om konkrete underretninger til kommunerne vedrørende børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet.«

3. I § 66, nr. 6, indsættes efter »døgninstitutioner«: »og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

4. I § 67, stk. 1, affattes således:

»Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner, herunder på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal herunder sørge for, at der er mulighed for ambulante behandling.«

5. I § 72, stk. 1, nr. 10, indsættes efter »døgninstitutioner«: »og på delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

- 1) gennemførelse af en undersøgelse efter § 51,
- 2) anbringelse uden for hjemmet efter § 58,
- 3) opretholdelse af en anbringelse efter § 62,
- 4) gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63,
- 5) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a,
- 6) godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3,
- 7) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 3 eller 4, jf. § 58,
- 8) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3 og 4,
- 9) brev og telefonkontrol efter § 123, stk. 2,
- 10) anbringelse i delvis lukkede døgninstitutioner efter § 123 b, stk. 1, og
- 11) tilbageholdelse efter § 123 c.

Stk. 2. Forældremyndighedens indehaver, den unge, der er fyldt 12 år, og plejeforældrene skal have tilbud om gratis advokatbistand under en sag om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje efter § 78, stk. 4.

Stk. 3. Under en sag om afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3 og 4, og en sag om brev- og telefonkontrol efter § 123, stk. 2, med den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, skal denne have tilbud om gratis advokatbistand.

Stk. 4. Om salær og godtgørelse for udlæg til advokater gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

§ 74. Børn og unge-udvalget træffer i et møde afgørelse om

- 1) gennemførelse af en undersøgelse efter § 51,
- 2) anbringelse uden for hjemmet efter § 58,
- 3) opretholdelse af en anbringelse efter § 62,
- 4) gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63,
- 5) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a,
- 6) godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3,
- 7) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 3 eller 4, jf. § 58,
- 8) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3 og 4,
- 9) flytning eller hjemtagelse efter § 78, stk. 4,
- 10) brev- og telefonkontrol efter § 123, stk. 2,
- 11) anbringelse i delvis lukkede døgninstitutioner efter § 123 b, stk. 1,
- 12) tilbageholdelse efter § 123 c og
- 13) anbefaling til Ankestyrelsen af adoption uden samtykke, jf. adoptionsloven.

Stk. 2. Inden der træffes afgørelse, skal indehaveren af forældremyndigheden, barnet eller den unge, advokaten og eventuel anden bisidder for forældremyndighedens indehaver eller barnet eller den unge have lejlighed til at udtale sig over for børn og unge-udvalget. Tilbud efter 1. pkt. til barnet eller den unge kan undlades, hvis barnet er under 12 år, eller hvis det må antages at være til skade for barnet eller den unge.

Stk. 3. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse på den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, inden der træffes afgørelse efter § 71, stk. 3 og 4, og § 123, stk. 2. Stk. 2 finder ligeledes anvendelse på plejeforældre, inden der træffes afgørelse efter § 78, stk. 4.

6. I § 74, stk. 1, nr. 11, indsættes efter »døgninstitutioner«:
»og på delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

Stk. 4. Til vedtagelse af en afgørelse efter §§ 51, 58, 62, 63, 68 a, § 69, stk. 3 eller 4, § 71, stk. 3 og 4, § 75, stk. 3, § 123, stk. 2, og §§ 123 b og 123 c, samt afgørelse om anbefaling af adoption, jf. stk. 1, nr. 13, kræves, at mindst 4 af børn og unge-udvalgets 5 medlemmer stemmer for afgørelsen. Afgørelser efter § 78, stk. 4, træffes ved almindelig stemmeflerhed.

Stk. 5. Såfremt dommeren ikke er enig i den trufne afgørelse, skal dette tilføres udvalgets protokol, og meddelelsen om udvalgets afgørelse skal indeholde oplysning om dommerens afvigende opfattelse.

Stk. 6. Børn og unge-udvalgets afgørelser skal meddeles skriftligt. Afgørelserne skal være begrundede og indeholde oplysning om klageadgang.

§ 123 a. En sikret afdeling kan undersøge, hvilke effekter et barn eller en ung, der er anbragt i afdelingen, har i sin besiddelse i sit opholdsrum, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages,

- 1) når barnet eller den unge anbringes på en sikret afdeling,
- 2) før og efter besøg og
- 3) før og efter fravær fra den sikrede afdeling.

Stk. 2. På døgninstitutioner, herunder sikrede afdelinger og delvis lukkede døgninstitutioner, samt opholdssteder kan anbringelsesstedets leder eller den, der bemyndiges dertil, træffe bestemmelse om at foretage en undersøgelse af barnets eller den unges person eller opholdsrum, hvis der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, hvor besiddelsen medfører, at ordensbestemmelser ikke kan overholdes, eller at sikkerhedshensyn ikke kan iagttages.

Stk. 3. Undersøgelse af, hvilke effekter barnet eller den unge har i sin besiddelse i sit opholdsrum eller på sin person, må ikke gennemføres, hvis det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 4. Undersøgelse skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader.

Stk. 5. Undersøgelse af, hvilke effekter barnet eller den unge har i sin besiddelse på sin person, må kun undtagelsesvis foretages og overværes af personer af andet køn end den unge.

Stk. 6. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan træffe bestemmelse om tilbageholdelse af effekter, der findes i barnets eller den unges besiddelse, hvis det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Stk. 7. Social- og integrationsministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om gennemførelsen af undersøgelser af barnets eller den unges person eller opholdsrum i sikrede afdelinger.

Anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner

§ 123 b. Delvis lukkede institutioner beregnet til døgnophold for børn og unge mellem 12 og 17 år må alene anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller at barnet el-

7. I § 123 a, stk. 2, ændres »og delvis lukkede døgninstitutioner« til: », delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

8. I overskriften før § 123 b indsættes efter »døgninstitutioner«: »og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

9. I § 123 b, stk. 1, ændres » institutioner beregnet til døgnophold« til: »døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

ler den unge kan fastholdes fysisk, og der er risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af

- 1) kriminel adfærd hos barnet eller den unge,
- 2) misbrugsproblemer hos barnet eller den unge eller
- 3) andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Stk. 2. På delvis lukkede institutioner kan yderdøre og vinduer aflåses i perioder, og børn og unge fastholdes fysisk.

Stk. 3. Børn og unge-udvalget kan, jf. § 52, stk. 1, og § 58, træffe afgørelse om at anbringe et barn eller en ung på en delvis lukket institution, jf. stk. 1.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om de nærmere rammer og vilkår ved den konkrete anbringelse efter stk. 1.

Stk. 5. Afgørelse efter stk. 1 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, når betingelserne herfor er opfyldt.

Stk. 6. Social- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om anbringelse på og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner.

10. I § 123 b, stk. 2, indsættes efter »institutioner«: »og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

11. I § 123 b, stk. 3, indsættes efter »institution«: »eller på en delvis lukket afdeling på en døgninstitution«.

12. I § 123 b, stk. 6, indsættes efter »døgninstitutioner«: »og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

13. Efter § 137 d indsættes i afsnit VII:

»Kapitel 24 a

Fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

Anvendelsesområde og formål

§ 137 e. Efter reglerne i dette kapitel kan der træffes afgørelse om indgreb, jf. § 137 g-§ 137 j, over for personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt i en boform, jf. § 108, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.

Stk. 2. Personer med eller uden nedsat psykisk funktionsevne er omfattet af indgreb efter § 137 g, hvis den pågældende er anbragt på et anbringelsessted, jf. § 66, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse,

- 1) som led i fuldbyrdelsen af en fængselsstraf, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78,
- 2) som surrogat for varetægtsfængsling, jf. retsplejelovens § 765, eller
- 3) som led i en foranstaltning idømt i henhold til straffelovens § 74 a.

Stk. 3. Kapitellet omfatter ikke personer, som bliver boende på anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108, efter, at den strafferetlige foranstaltning er ophævet.

Myndighed

§ 137 f. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffer afgørelse om de i § 137 g-§ 137 j nævnte indgreb.

Stk. 2. Lederen af boformen, jf. § 108, og lederens stedfortræder kan dog træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g-§ 137 j, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt, og som ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66,

nr. 5 og 6, og lederens stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt, og som ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Foreløbige afgørelser, jf. 1. og 2. pkt., kan træffes af ledere og ledes stedfortrædere på anbringelsessteder, jf. § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108, der drives af kommuner, regioner og private.

Stk. 3. En foreløbig afgørelse, jf. stk. 2, skal snarest muligt efter iværksættelsen af afgørelsen forelægges til godkendelse hos kommunalbestyrelsen, jf. stk. 1.

Stk. 4. Indgreb kan udføres af ansatte på anbringelsessteder, jf. § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108, der drives af kommuner, regioner eller private.

Stk. 5. Det er en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer.

De enkelte indgreb

Indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon

§ 137 g. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om, at den anbragtes brug af telefon og internet i et konkret tilfælde skal påhøres eller overvåges, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Stk. 2. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om, at den anbragtes adgang til at benytte telefon og internet afbrydes eller forhindres, hvis det er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Stk. 3. Den anbragtes kommunikation med offentlige myndigheder, advokater, værger eller bistandsværger kan dog hverken påhøres, overvåges, afbrydes eller forhindres.

Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele

§ 137 h. For anbragte i boformer, jf. § 108, kan der uden retskendelse træffes afgørelse om undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Der skal altid deltage mindst to ansatte ved undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele.

Inddragelse af den anbragtes effekter

§ 137 i. For anbragte i boformer, jf. § 108, kan der uden retskendelse træffes afgørelse om inddragelse af effekter, der er i den anbragtes besiddelse, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Stk. 2. Hvis effekter, som er i den anbragtes besiddelse, inddrages, skal personalet udfærdige en liste over de effekter, der inddrages. Den anbragte skal orienteres om inddragelsen og have udleveret en kopi af listen.

Aflåsning af den anbragtes bolig for natten

§ 137 j. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om, at en anbragt i en boform, jf. § 108, kan låses inde i sin bolig om natten i op til otte timer i perioden mellem kl. 21.00 og kl. 8.00, hvis der er nærliggende risiko for, at den anbragte ellers vil undvige fra boformen.

Stk. 2. Afgørelse om indgreb efter stk. 1 forudsætter, at

- 1) indgrebet er forsvarligt og ikke indebærer en sundhedsmæssig risiko for den anbragte,
- 2) den anbragte ikke er selvmordstruet,
- 3) den anbragte har tilkaldemulighed fra boligen, som den pågældende er i stand til at betjene, og at personalet via den kan tilkaldes,
- 4) den anbragte har adgang til toilet og vand i sin bolig, og
- 5) der iværksættes jævnlig overvågning i det tidsrum, hvor den pågældende er låst inde.

Indgrebets udstrækning

§ 137 k. Iværksatte indgreb skal straks bringes til ophør, når betingelserne herfor ikke længere er til stede. *Stk. 2.* Den kommune eller person, der har truffet afgørelsen om indgreb, jf. § 137 f, stk. 1-3, skal løbende overveje spørgsmålet om at bringe et iværksat indgreb til ophør.

Klageadgang

§ 137 l. Afgørelser om indgreb, jf. § 137 g-§ 137 j, kan påklages til det sociale nævn efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. En værge, bistandsværge, ægtefælle, pårørende, forældremyndighedsindehaver eller en anden repræsentant for den person, som indgrebet vedrører, kan klage over afgørelsen, når den pågældende ikke selv er i stand til at klage.

Registrering og indberetning

§ 137 m. Ethvert indgreb, jf. § 137 g-§ 137 j, der er eller har været iværksat, skal registreres straks. Registreringen indberettes straks af lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, og boformen, jf. § 108, eller lederens stedfortræder til den kommunalbestyrelse, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Registreringen skal indeholde oplysninger om

- 1) den anbragtes navn,
- 2) tidspunktet for indgrebet,
- 3) indgrebets varighed,
- 4) indgrebets art og
- 5) begrundelse for indgrebet.

Stk. 2. Den anbragte, som indgrebet har været rettet imod, skal gøres bekendt med registreringen og have lejlighed til at ledsage denne med sin egen redegørelse.

Stk. 3. Lederen eller dennes stedfortræder af anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, og boformen, jf. § 108, skal ved månedens udgang sammen med sine kommentarer indsende kopi af registreringerne, jf. stk. 1, til kommunalbestyrelsen, jf. § 137 f, stk. 1, og det regionsråd, der fører tilsyn, jf. § 5, stk. 7,

eller den kommunalbestyrelse, der fører tilsyn, jf. § 148 a, om indberetningen.«

§ 167. Følgende afgørelser kan af barnet eller den unge, der er fyldt 12 år, indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område:

- 1) Forebyggende foranstaltninger samt anbringelse uden for hjemmet efter § 52, stk. 3.
 - 2) Ungepålæg efter § 57 b.
 - 3) Hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter § 68, stk. 2.
 - 4) Valg af anbringelsessted efter § 68 b, stk. 1, samt ændret anbringelsessted efter § 69, stk. 1.
 - 5) Behandling og uddannelse m.v. efter § 69, stk. 1.
 - 6) Samvær og kontakt efter § 71, stk. 2.
 - 7) Anvendelse af alarm- eller pejlesystemer efter § 123 d.
- Stk. 2.* I det omfang afgørelsen efter stk. 1, nr. 5 og 6, angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, kan afgørelsen af denne på samme måde indbringes for det sociale nævn.

Stk. 3. Afgørelser i sager om bisidder til børn og unge efter § 48 a kan af barnet eller den unge indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 4. Afgørelser om efterværn efter § 76, der træffes i medfør af § 68, stk. 12 og 14, inden den unge fylder 18 år, kan af den unge indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

§ 16 a. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med personer med betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som i henhold til dom eller kendelse eller som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal undergives tilsyn af de sociale myndigheder. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om ophold i en boform efter § 108 i lov om social service.

Stk. 2. Social- og integrationsministeren kan fastsætte regler om de sociale myndigheders tilsyn.

14. I § 167, stk. 1, indsættes efter nr. 7 som nyt nr.:

»8) Indskrænkning i adgang til telefon og internet efter § 137 g.«

§ 2

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 930 af 17. september 2012, som ændret ved § 7, nr. 1 og 7, i lov nr. 326 af 11. april 2012 og § 13 i lov nr. 1380 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

1. § 16 a, stk. 1, 1. pkt., affattes således: »Kommunalbestyrelsen fører et kriminalpræventivt tilsyn med personer, som i henhold til dom eller kendelse eller som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal undergives tilsyn af de sociale myndigheder. Dette tilsyn føres af den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 a.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2013, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 1, nr. 1, fastsættes af social- og integrationsministeren